

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 77
din 30.01.2008

cu privire la aprobarea unor regulamente

Publicat : 15.02.2008 în Monitorul Oficial Nr. 32-33 art Nr : 174

MODIFICAT

[*HG313 din 28.05.13, MO119-121/31.05.13 art.382*](#)

[*HG928 din 12.12.12, MO263-269/21.12.12 art.1001*](#)

[*HG68 din 02.02.12, MO30-33/10.02.12 art.91*](#)

[*HG985 din 23.12.11, MO238-242/30.12.11 art.1084*](#)

[*HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134*](#)

În scopul executării prevederilor art.151 din Titlul II al Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, conform anexei nr.1;

Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit al persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător, conform anexei nr.2;

Regulamentul cu privire la reținerea impozitului pe venit la sursa de plată din alte plăți decât salariul, conform anexei nr.3.

2. Ministerul Finanțelor, în termen de două luni, va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta hotărîre.

PRIM-MINISTRU

Vasile TARLEV

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Ministrul economiei și comerțului

Mihail Pop

Igor Dodon

Nr. 77. Chișinău, 30 ianuarie 2008.

**REGULAMENTUL
CU PRIVIRE LA DETERMINAREA OBLIGAȚIILOR
FISCALE AFERENTE IMPOZITULUI PE VENIT**

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Obiectivul Regulamentului cu privire la determinarea obligațiilor fiscale privind impozitul pe venit (în continuare – Regulament) constă în reglementarea modului de determinare și achitare a impozitului pe venit, a principiilor evidenței, constatarea veniturilor impozabile și a cheltuielilor ce se deduc, modului de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit, termenele și modul de achitare a acestui impozit în conformitate cu prevederile Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (în continuare – Cod) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială) și a Legii nr. 1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal (în continuare – Lege) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială).

2. Subiecții impunerii cu impozitul pe venit sînt prevăzuți la art. 13 din Cod.

[Pct.2 în redacția HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

3. Impozitul pe venit se percepe conform cotelor prevăzute în Cod.

4. Componenta venitului impozabil, precum și sursele de venit neimpozabile sînt reglementate de prevederile Codului.

Capitolul II. OBIECTUL IMPUNERII

5. Obiect al impunerii este venitul brut, obținut de persoanele juridice sau fizice, din toate sursele aflate în Republica Moldova, precum și venitul obținut din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul aceste persoane.

6. Pentru determinarea obiectului impozabil rezultatul financiar, obținut de către persoana ce practică antreprenariat și determinat în conformitate cu cerințele Standardelor Naționale de Contabilitate (în continuare – SNC) sau Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (în continuare – SIRF), se corectează (majorează, micșorează) cu sumele aferente unor tipuri de venituri și cheltuieli, care, ținînd cont de prevederile Codului, se determină conform regulilor aprobate de acesta.

Pentru determinarea obiectului impozabil rezultatul financiar se ajustează la suma corectării veniturilor și cheltuielilor.

[Pct.6 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

**Capitolul III. CREȘTEREA ȘI PIERDERILE
DE CAPITAL**

7. Suma creșterii sau pierderilor de capital se constată în urma vânzării, schimbului sau altei forme de înstrăinare (scoatere din uz) a activelor de capital.

Înstrăinarea activelor de capital presupune trecerea dreptului de proprietate asupra activelor de capital de la o persoană la alta.

Răscumpărarea activelor de capital odată cu expirarea termenului de stingere a lor (la titlurile de creanță) nu se consideră ca operațiune de înstrăinare a activelor de capital, în urma căreia se constată creștere sau pierdere de capital. Diferența dintre prețul de procurare a activelor de capital și valoarea nominală achitată la răscumpărare se reflectă în mod proporțional pe parcursul perioadei deținerii activelor:

a) în componenta venitului brut – dacă prețul de procurare este mai mic decît valoarea nominală;

b) în componenta deducerilor conform art. 25 al Codului – dacă valoarea nominală depășește prețul de procurare.

8. Componenta activelor de capital sînt reglementate de prevederile Codului.

9. Mărimea creșterii de capital obținute ca rezultat al realizării, schimbului sau altui mod de înstrăinare a activelor de capital este egală cu excedentul sumei încasate în raport cu baza valorică a acestor active.

10. Mărimea pierderilor de capital suportate în urma realizării, schimbului sau altui mod de înstrăinare a activelor de capital este egală cu excedentul bazei valorice a acestor active în raport cu

venitul obținut.

11. Suma încasată ca urmare a realizării, schimbului sau altui mod de înstrăinare a activelor de capital este egală cu suma mijloacelor bănești și valoarea estimată la prețul de piață al activelor de capital primite sub formă nemonetară (art. 37 alin. (4) din Cod).

12. Baza valorică a activelor de capital reprezintă valoarea de procurare a activelor de capital și cheltuielile ce țin de procurarea acestora (comisioanele brokerilor, comisioanele bancare, impozitele prevăzute de legislație, valoarea serviciilor de consulting etc.).

Baza valorică a activelor de capital se ajustează cu diferențele pozitive rezultate din reevaluarea acestuia efectuată în conformitate cu cap. IV din Legea nr. 1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal.

13. Baza valorică a activelor de capital nesupuse uzurii, aflate în posesia contribuabilului la 1 ianuarie 1998, nu trebuie să fie mai mică decât valoarea lor la acea dată sau decât prețul de piață al activelor identice.

14. La determinarea rezultatului din înstrăinarea activelor de capital (creștere de capital sau pierderi de capital) prin intermediul schimbului efectuat, suma încasată este egală cu suma mijloacelor bănești și valoarea evaluată la prețul de piață al activelor de capital obținute sub formă nemonetară.

15. Suma creșterii de capital în anul fiscal, care se include în venitul impozabil, este egală cu 50 procente din suma cu care creșterea de capital recunoscută depășește suma pierderilor de capital suportate pe parcursul anului fiscal.

16. Pierderile de capital, suportate de contribuabil pe parcursul anului fiscal, se deduc numai în limita creșterii de capital. Pierderile de capital, al căror deducere nu este permisă în anul fiscal respectiv (care depășesc creșterea de capital) sînt considerate ca pierderi de capital, suportate în anul fiscal următor.

Capitolul IV. REGULI SPECIALE REFERITOARE LA DETERMINAREA VENITULUI

Secțiunea 1. Evaluarea venitului brut obținut sub formă nemonetară

17. Venitul obținut sub formă nemonetară se evaluează de către fiecare subiect al impunerii și constituie valoarea medie a prețului de livrare a mărfurilor și/sau de prestare a serviciilor analogice pe luna precedentă lunii în care a fost obținut venit sub formă nemonetară. În cazul în care, pe luna precedentă lunii în care a fost obținut venit sub formă nemonetară, nu au fost efectuate livrări de mărfuri și/sau prestări de servicii, venitul obținut sub formă nemonetară nu poate fi mai mic decât costul mărfurilor livrate și/sau al serviciilor prestate în luna curentă.

Secțiunea 2. Determinarea obligațiilor fiscale în cazul efectuării operațiunilor exprimate în valută străină

[Secțiunea 2 titlul modificat prin HG928 din 12.12.12, MO263-269/21.12.12 art.1001]

18. Suma venitului brut, a altor încasări obținute, precum și cheltuielile suportate exprimate în valută străină se recalculează în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data tranzacției.

[Pct.18 modificat prin HG928 din 12.12.12, MO263-269/21.12.12 art.1001]

19. Data tranzacției este considerată data reflectată în extrasul de cont al băncii, iar în alte cazuri data menționată în documentele primare. În momentul expedierii mărfurilor data tranzacției este considerată data menționată în documentele de însoțire ale furnizorului, care trebuie să coincidă cu data transmiterii către organizația de transport, sau primirii de către reprezentantul cumpărătorului, indiferent de perioada în care a fost reflectată în evidența contabilă a părților contractante. Momentul transmiterii mărfurilor către organizația de transport se consideră drept trecerea acestora în posesia cumpărătorului și reprezintă data efectuării tranzacției (prevederile p. 6 din Regulamentul privind modul de calculare a obligațiilor fiscale în cazul efectuării operațiunilor în valută străină, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 488 din 4 mai 1998) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art.599).

[Pct.19 modificat prin HG928 din 12.12.12, MO263-269/21.12.12 art.1001]

20. Orice datorie atît a contribuabilului, cît și față de contribuabil, a cărei sumă este exprimată în valută străină, se recalculează la cursul oficial al leului moldovenesc valabil pentru ultima zi a anului fiscal.

[Pct.20 în redacția HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

21. Orice venit sau pierdere de pe urma recalculării datoriei conform pct. 20) al prezentului Regulament se consideră venit obținut sau pierdere suportată în ultima zi a anului fiscal.

[Pct.21 alineat în redacția HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

Reieșind din prevederile standardelor de contabilitate, creanțele/datoriile exprimate în valută străină urmează a fi evaluate de către contribuabil la data întocmirii bilanțului contabil.

[Pct.21 alineat modificat prin HG313 din 28.05.13, MO119-121/31.05.13 art.382]

22. Modul de evaluare a rezultatelor din efectuarea operațiunilor în valută străină pentru determinarea obligațiilor fiscale se determină în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 488 din 4 mai 1998 „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a obligațiilor fiscale în cazul efectuării operațiunilor în valută străină” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art.599), cu modificările și completările ulterioare.

[Pct.22 modificat prin HG928 din 12.12.12, MO263-269/21.12.12 art.1001]

Secțiunea 3. Nerecunoașterea venitului în cazul înlocuirii forțate a proprietății

23. Nu se recunoaște venitul la înlocuirea proprietății cu o proprietate de același tip în cazul pierderii ei forțate.

Prevederile prezentului punct se referă la acele cazuri cînd în urma pierderii forțate a proprietății sau deteriorării ei parțiale, contribuabilul a primit o compensație: fie sub forma unei despăgubiri de asigurare de la companiile de asigurări, în cazul în care această proprietate a fost asigurată, fie de la alte persoane, vinovate de pierderea proprietății, fie de la vânzarea deșeurilor utilizabile.

Venitul nu este recunoscut spre impozitare, în cazul în care compensația primită este reinvestită pentru construcția sau procurarea altei proprietăți de același tip, sau în cazul pierderii parțiale a proprietății, este investită pentru reparația proprietății deteriorate pe parcursul perioadei permise pentru înlocuire.

Dacă suma îndreptată pentru înlocuirea proprietății de același tip (reparația proprietății deteriorate) este mai mică decît suma compensației primite, diferența dată se constată ca venit impozabil în anul în care a avut loc înlocuirea proprietății (reparația proprietății deteriorate).

În cazul în care contribuabilul a decis să nu efectueze înlocuirea proprietății pierdute forțat cu altă proprietate (reparația proprietății deteriorate) și, totodată, a primit o compensație, suma respectivă urmează a fi inclusă în componența venitului impozabil și impozitată în modul general stabilit în primul an fiscal, sau în anul primirii compensației, dacă aceste perioade diferă.

24. Proprietatea se consideră pierdută în mod forțat, dacă ea este parțial sau total distrusă, furată, sechestrată sau destinată demolării, ori dacă contribuabilul este forțat într-un oarecare alt mod să-și abandoneze proprietatea din cauza pericolului sau iminenței uneia din acțiunile sau evenimentele menționate mai sus.

25. Proprietatea de înlocuire se consideră de același tip atunci cînd ea are aceleași însușiri sau este de aceeași natură ca și proprietatea înlocuită (indiferent de faptul dacă este sau nu o proprietate de același nivel sau calitate).

26. Perioada de înlocuire este perioada care expiră la sfîrșitul anului fiscal următor celui în care s-a produs pierderea.

27. În cazul nerecunoașterii venitului, baza valorică a proprietății de înlocuire se consideră bază valorică ajustată a proprietății înlocuite.

Secțiunea 4. Evidența deducerilor recuperate

28. În cazul în care contribuabilului i se restituie pe parcursul anului fiscal cheltuielile, pierderile sau datoriile compromise deduse anterior, suma restituită se ia în calcul și se include în venitul brut al contribuabilului pe anul în care ea a fost încasată.

Secțiunea 5. Determinarea venitului la efectuarea donațiilor (prevederile art. 42 din Cod)

29. Persoana care face o donație (inclusiv organizațiilor specificate la art. 36 al Codului) se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă din baza lui valorică ajustată sau prețul lui de piață la momentul donării.

30. Donația se poate efectua sub forma transmiterii:

mijloacelor fixe;

activelor de capital;

altor active circulante (producție finită, materiale, mărfuri, mijloace bănești etc.).

31. Venitul rezultat din efectuarea donațiilor și supus impozitării se determină în funcție de categoria activelor donate:

a) pentru mijloacele fixe și activele de capital – ca diferență dintre valoarea de piață la momentul donării și baza lor valorică ajustată.

Baza valorică ajustată a mijloacelor fixe la efectuarea donațiilor se determină conform modului prevăzut în punctul 88 din Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 338 din 21 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.62-66, art.379), cu completările și modificările ulterioare;

b) pentru activele materiale circulante – diferența dintre prețul de piață al acestor active și cheltuielile suportate, legate de procurarea sau producerea acestor active.

32. În cazul efectuării donației sub forma transmiterii mijloacelor bănești, suma lor nu se permite spre deducere și urmează a fi ajustată, dacă aceste cheltuieli au fost reflectate ca cheltuieli curente ale întreprinderii în conformitate cu prevederile SNC sau SIRF.

[Pct.32 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

33. Dacă donarea mijloacelor bănești se efectuează din contul venitului rămas după impozitare, suma mijloacelor bănești donate nu se adăunează la venitul impozabil și, respectiv, nu se impozitează cu impozitul pe venit.

Secțiunea 6. Reguli speciale în cazul tranzacțiilor declarate nule

34. În cazul în care o tranzacție este declarată nulă și părțile sînt readuse la poziția inițială, întreprinderea care a reflectat la venit valoarea activelor livrate sau serviciului prestat urmează să corecteze cu suma respectivă suma veniturilor și cheltuielilor aferente perioadei în care a avut loc tranzacția.

Capitolul V. SURSE DE VENIT NEIMPOZABILE

35. În venitul brut al persoanelor ce practică activitate de întreprinzător la calcularea venitului impozabil nu se includ următoarele tipuri de venit:

a) sumele și despăgubirile de asigurare, primite în baza contractelor de asigurare și coasigurare, exclusiv primite în cazul înlocuirii forțate a proprietății conform art.22 din Cod;

b) veniturile de la primirea gratuită a proprietății, inclusiv a mijloacelor bănești, conform deciziei Guvernului sau autorităților competente ale administrației publice locale;

c) contribuțiile la capitalul agentului economic, în conformitate cu art. 55 al Codului;

d) veniturile obținute în urma utilizării facilităților fiscale la impozitul pe venit;

e) sumele primite de către persoanele juridice ca despăgubire pentru prejudiciul cauzat sau/și venitul ratat ca urmare a efectuării cercetărilor arheologice pe terenurile aflate în proprietatea sau în posesia acestor persoane;

f) sumele primite de către persoanele juridice ca despăgubire a prejudiciului ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inacțiuni), ori ca urmare a unor calamități naturale sau tehnogene, cataclisme, epidemii, epizootii;

g) sumele primite de proprietari sau deținători pentru bunurile rechiziționate în interes public, pe perioada rechiziției, conform legislației;

h) venitul obținut ca urmare a anulării majorărilor de întârziere și a sancțiunilor fiscale (restanțelor la bugetul public național);

i) veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate, în partea în care compensația acordată nu depășește dauna materială cauzată;

j) mijloacele bănești obținute din fondurile speciale și utilizate în conformitate cu destinația

fondurilor;

k) veniturile obținute de Administrația zonei economice libere;

l) veniturile misiunilor diplomatice și altor misiuni asimilate lor, organizațiilor statelor străine, organizațiilor internaționale, prevăzute la art. 54 din Cod;

m) dobânzile de la hîrțile de valoare de stat pînă la 1 ianuarie 2015;

n) cîștigurile de la acțiunile de publicitate, în partea în care valoarea fiecărui cîștig nu depășește 10% din indicatorul specificat la alin. (1) art.33 din Cod;

o) alte venituri constatate ca surse de venit neimpozabile conform prevederilor Codului.

Capitolul VI. DEDUCERI

36. Deducere – suma care, la calcularea venitului impozabil, se scade din venitul brut al contribuabilului conform prevederilor Codului.

37. La determinarea venitului impozabil, din venitul brut se deduc cheltuielile ce țin de fabricarea (executarea, prestarea) și desfacerea producției (lucrărilor, serviciilor), producerea și desfacerea mărfurilor, mijloacelor fixe și altor bunuri, precum și cheltuielile legate de obținerea altor venituri impozabile, care se determină conform SNC sau SIRF, luînd în considerare prevederile Codului.

[Pct.37 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

38. Deducerea se permite în anul fiscal pe parcursul căruia au fost calculate sau suportate cheltuielile, cu excepția cazurilor cînd aceste cheltuieli urmează să fie raportate la un alt an fiscal, în scopul reflectării corecte a venitului.

39. În componența deducerilor se includ:

a) cheltuielile ordinare și necesare, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul anului fiscal, exclusiv în cadrul activității de întreprinzător.

Cheltuielile ordinare și necesare reprezintă cheltuielile, caracteristice pentru gestionarea anumitor tipuri de activități de întreprinzător, fără de care este imposibil de a face business, care sînt definite atît cu indici calitativi, cît și cu indici cantitativi.

Cheltuielile achitate reprezintă cheltuielile ordinare și necesare achitate recunoscute spre deducere.

Cheltuielile suportate – cheltuielile ordinare și necesare, plata cărora nu s-a efectuat, dar au fost determinate obligațiuni privind plata lor;

b) cota cheltuielilor din cheltuielile mixte (cheltuielile legate de desfășurarea activității de întreprinzător și personale) aferente activității de întreprinzător, cu condiția ca cheltuielile realizate în scopuri de afaceri să predomine asupra cheltuielilor personale (mai mult de 50 %);

c) cheltuielile de delegații, de reprezentanță, de asigurare a persoanelor juridice, în limitele normelor stabilite de Guvern.

Deducerea cheltuielilor de delegații se efectuează în conformitate cu normativele prevăzute în Hotărîrea Guvernului nr. 836 din 24 iunie 2002 “Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la detașarea salariaților întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor din Republica Moldova” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.95, art.939), cu modificările și completările ulterioare.

Deducerea cheltuielilor de reprezentanță se efectuează în conformitate cu Regulamentul cu privire la limitarea cheltuielilor de reprezentanță permise spre deducere din venitul brut, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 130 din 6 februarie 1998 “Cu privire la limitarea unor tipuri de cheltuieli permise spre deducere din venitul brut” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.26-27, art.191), cu modificările și completările ulterioare.

Deducerea cheltuielilor de asigurare se reglementează prin Hotărîrea Guvernului nr.484 din 4 mai 1998 “Cu privire la limitele cheltuielilor de asigurare ale agenților economici și persoanelor fizice care practică activitatea de întreprinzător, permise ca deduceri de cheltuieli aferente activității de întreprinzător pentru scopuri fiscale” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art.595), cu modificările și completările ulterioare;

d) dobânzile, care se referă exclusiv la efectuarea activității de întreprinzător, cu excepția dobînzii aferente procurării (construcției) activelor materiale pe termen lung pînă la punerea lor în exploatare.

Conform art.25 al Codului, dobânzile suportate în folosul persoanelor fizice și juridice (cu excepția instituțiilor financiare și a organizațiilor de microfinanțare) se permit spre deducere în limita ratei de bază (rotunjită până la următorul procent întreg) stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicate la operațiunile de politică monetară pe termen scurt.

Dobânzile (discontul) aferente titlurilor de creanțe pe termen lung, emisia cărora s-a efectuat după 1 ianuarie 1998, permise ca deducere a dobânzii emitentului, se determină prin repartizarea proporțională sumei dobânzii (discontului) la perioada de valabilitate a titlului de creanță;

[Pct.39 lit.d) modificată prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

[Pct.39 lit.d) modificată prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

e) uzura mijloacelor fixe;

f) cheltuielile pentru reparația proprietății în mărime nu mai mare de limita stabilită din baza valorică a categoriei respective de proprietate la începutul perioadei de gestiune (limita este stabilită în art. 27 din Cod).

Excepție fac cheltuielile pentru reparația drumurilor. Se permite deducerea cheltuielilor pentru reparația drumurilor ca cheltuieli curente în mărimea efectivă suportată.

Modul de determinare și deducere a cheltuielilor sau consumurilor specificate la literele e) și f) ale prezentului capitol este reflectat în Regulamentul privind evidența și calcularea uzurii mijloacelor fixe în scopuri fiscale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 289 din 14 martie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.39-42, art.305).

La aceste tipuri de cheltuieli se atribuie cheltuielile suportate sau achitate în legătură cu efectuarea tuturor categoriilor de reparații;

g) cheltuielile legate de investigații și cercetări științifice, cu excepția cheltuielilor analogice legate de procurarea terenului sau altor bunuri supuse uzurii, precum și față de orice alte cheltuieli achitate sau suportate în scopul descoperirii sau precizării locului de amplasare a resurselor naturale, determinării cantității și calității lor;

h) amortizarea activelor nemateriale.

Se permite deducerea amortizării fiecărei unități a proprietății nemateriale, având termenul de exploatare limitat, luînd în considerare termenul ei de exploatare prin aplicarea metodei liniare.

La activele nemateriale se atribuie valoarea dreptului pentru utilizarea terenurilor, resurselor naturale, mijloacelor fixe (mașini, utilaje, clădiri), brevetele, licențele pentru anumite genuri de activitate, elementele know-how, produsele soft (complexe de programare) și aparatele cu dirijare programată, drepturile monopoliste și privilegiile, inclusiv dreptul pentru cinemacom, folosirea licențelor și certificatelor pentru anumite genuri de activitate, cheltuielile de organizare (inclusiv plata pentru înregistrarea de stat și reînregistrarea întreprinderii, procurarea și înregistrarea locului de broker, perfectarea documentelor etc.), drepturile de proprietate intelectuală și drepturile de marketing.

[Pct.39 lit.h), alineat modificat prin HG68 din 02.02.12, MO30-33/10.02.12 art.91]

La stabilirea sumei deducerii amortizării valoarea inițială a activului nematerial se distribuie pe perioada ce nu depășește termenul funcționării utile, începînd cu data recunoașterii inițiale a activului.

Termenul exploatării utile a activului nematerial se determină pentru termenul în decursul căruia el este util întreprinderii. Modul de stabilire a termenului exploatării utile a activelor nemateriale se efectuează potrivit cerințelor standardelor de contabilitate.

[Pct.39 lit.h), subalineat modificat prin HG313 din 28.05.13, MO119-121/31.05.13 art.382]

Deducerea amortizării proprietății nemateriale se determină prin aplicarea metodei liniare din momentul utilizării activului nematerial pînă la amortizarea lui completă sau ieșirii din uz;

[Pct.39 lit.h), alineat modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

i) cheltuielile legate de extracția resurselor naturale irecuperabile.

Toate cheltuielile legate de explorarea și exploatarea zăcămintelor de resurse naturale suportate pînă la începutul exploatării, precum și plățile aferente dobânzii se reflectă la creșterea valorii resurselor naturale.

Mărimea deducerii cheltuielilor legate de extracția resurselor naturale se determină prin înmulțirea bazei valorice a resurselor naturale (baza valorică la începutul perioadei de gestiune) cu rezultatul obținut din împărțirea volumului extracției resurselor naturale pe parcursul perioadei de gestiune la volumul total al extracției prognozat pentru zăcămintul dat (în expresie naturală):

Vef.

Cext. = Bî. x — , unde:

Vpl.

Cext. – cheltuielile perioadei gestionare legate de extracția resurselor naturale;

Bî. - baza valorică a zăcămintului la începutul perioadei de gestiune;

Vef. – volumul efectiv al extracției resurselor naturale pe parcursul perioadei de gestiune (volumul efectiv în expresie naturală);

Vpl. – volumul planificat al extracției pentru zăcămintul respectiv (în expresie naturală) la începutul perioadei de gestiune.

Baza valorică a zăcămintului la începutul perioadei de gestiune se determină ca diferența dintre baza valorică a zăcămintului la începutul perioadei de gestiune precedente și suma cheltuielilor legate de extracția resurselor naturale în perioada de gestiune precedentă:

Bî = Bî.p.prec. - Cp.prec.,

unde:

Bî – baza valorică a zăcămintului la începutul perioadei de gestiune;

Bî.p.prec. – baza valorică a zăcămintului la începutul perioadei de gestiune precedente;

Cp.prec. – cheltuielile legate de extracția resurselor naturale în perioada de gestiune precedentă.

Volumul prognozat al extracției resurselor naturale în perioada de gestiune curentă se determină ca diferența dintre volumul prognozat pentru zăcămintul respectiv în perioada de gestiune precedentă și volumul extracției resurselor naturale în perioada de gestiune precedentă.

Dacă depozitul natural continuă să fie exploatat după epuizarea totală a bazei valorice a resurselor naturale, pentru determinarea cheltuielilor spre deducere – suma cheltuielilor legate de extracția resurselor naturale nu se calculează și baza valorică a resurselor naturale se egalează cu zero.

Dacă extracția resurselor naturale din depozitul natural s-a terminat pînă la deducerea totală a cheltuielilor legate de explorarea și exploatarea resurselor naturale, valoarea reziduală a resurselor naturale se deduce în perioada gestionară curentă și baza valorică a resurselor naturale se egalează cu zero;

j) suma cheltuielilor viitoare pentru recultivarea terenurilor, care se determină ca raportul dintre cheltuielile necesare (prognozate) pentru recultivare și soldul rezervelor industriale ale substanțelor utile de la zăcămintul respectiv, înmulțit cu volumul substanțelor utile extrase în perioada de gestiune:

Crec.pl.

Crec.ter. = — x Vef.,

Vpl.

unde: Crec.ter. – suma cheltuielilor viitoare pentru recultivarea terenurilor perioadei de gestiune curente;

Crec.pl. – suma cheltuielilor necesare planificate pentru recultivarea terenurilor în perioada de gestiune;

Vpl. – volumul planificat al extracției pentru zăcămintul respectiv (în expresie naturală) perioadei de gestiune;

Vef. – volumul efectiv al extracției resurselor naturale pe parcursul perioadei de gestiune (volumul efectiv în expresie naturală).

Suma cheltuielilor necesare planificate pentru recultivarea terenurilor (Crec.pl.) în perioada de gestiune se determină ca diferența dintre suma cheltuielilor necesare planificate pentru recultivarea terenurilor în perioada de gestiune precedentă și suma cheltuielilor pentru recultivarea terenurilor în perioada de gestiune precedentă ce a fost recunoscută la deducere;

k) suma cheltuielilor viitoare privind recuperarea pierderilor producției agricole în cazul atribuirii terenurilor prin hotărâre de Guvern. Mărima cheltuielilor viitoare privind recuperarea pierderilor producției agricole se determină ca raportul dintre costul pierderilor și soldul rezervelor industriale din conturul terenului existent atribuit, înmulțit cu volumul substanțelor utile extrase în perioada de gestiune:

$$\text{Crec.p.p.a.} = \frac{\text{Crec.p.p.a.pl.}}{\text{Vpl.}} \times \text{Vef.,}$$

unde: Crec.p.p.a. – suma cheltuielilor viitoare privind recuperarea pierderilor producției agricole în perioada de gestiune curentă;

Crec.p.p.a.pl. – costul pierderilor producției agricole în perioada de gestiune (planificată);

Vpl. – volumul planificat al extracției pentru zăcămintul respectiv (în expresie naturală);

Vef – volumul efectiv al extracției resurselor naturale pe parcursul perioadei de gestiune (volumul efectiv în expresie naturală).

Costul pierderilor producției agricole în perioada de gestiune (planificate) se determină ca diferența dintre costul pierderilor producției agricole în perioada de gestiune precedentă și costul pierderilor producției agricole în perioada de gestiune precedentă ce a fost recunoscută la deducere;

l) suma datoriilor compromise, dacă aceste datorii s-au format în cadrul desfășurării activității de întreprinzător.

Datorie compromisă constituie creanța nerambursată în cazurile în care:

agentul economic lichidat nu are succesor de drepturi;

persoana juridică sau fizică care desfășoară activitate de întreprinzător, declarată insolubilă, nu are bunuri;

persoana fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător și gospodăria țărănească (de fermier) sau întreprinzătorul individual nu are, în decurs de 2 ani din ziua apariției datoriei, bunuri sau este în insuficiență de bunuri ce ar putea fi percepute în vederea stingerii acestei datorii;

persoana fizică a decedat și nu mai există persoane obligate prin lege să onoreze obligațiile acesteia;

persoana fizică, inclusiv membrii gospodăriei țărănești (de fermier) sau întreprinzătorul individual, care și-a părăsit domiciliul nu poate fi găsită în decursul termenului de prescripție stabilit de legislația civilă;

există actul respectiv al instanței de judecată sau al Departamentului de executare a deciziilor judecătorești (decizie, încheiere sau alt document prevăzut de legislația în vigoare) potrivit căruia perceperea datoriei nu este posibilă.

Calificarea datoriei drept compromisă, în cazurile specificate mai sus, are loc doar în baza documentului corespunzător prin care se confirmă apariția circumstanței respective de implicare într-o formă juridică în condițiile legii;

m) defalcările de reduceri pentru pierderi la credite (în fondul de risc) pentru instituțiile financiare.

[Pct.39 lit.m), alineat exclus prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

Pentru instituțiile financiare se permite deducerea defalcărilor de reduceri pentru pierderi la active și angajamente condiționale ale căror volum se determină conform regulamentului aprobat de Banca Națională a Moldovei, și pentru pierderi la împrumuturi și dobânzile aferente (provizioane), pentru organizațiile de microfinanțare, efectuate conform regulamentelor interne cu privire la clasificarea împrumuturilor și formarea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi, condiționate de nerestituirea împrumuturilor și a dobânzilor aferente.

La calcularea mărimii reducerii pentru pierderile respective în calcul nu se includ creditele ale căror pierderi, conform legislației, se compensează din contul diminuării impozitului pe venit ori din contul mijloacelor bugetului de stat;

n) defalcări privind formarea rezervei și fondurilor de asigurare.

Companiilor de asigurări li se permite deducerea cheltuielilor legate de formarea rezervei și a fondurilor de asigurare în modul stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 483 din 4 mai 1998 “Cu

privire la modul deducerii cheltuielilor legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice ale asigurătorului” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art.594);

o) defalcări obligatorii în Fondul republican și fondurile locale de susținere socială a populației, efectuate pe parcursul anului fiscal în cuantumurile stabilite de Legea Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației nr. 827-XIV din 18 februarie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.65-67, art.460);

p) toate impozitele în conformitate cu legislația în vigoare, cu excepția impozitului pe venit;

q) donații în scopuri filantropice sau de sponsorizare, cu condiția ca acestea să nu fie mai mari de norma stabilită la articolul 36 din Cod. Totodată, venitul impozabil al contribuabilului se determină fără a se lua în considerare scutirile care i se acordă.

Donațiile în scopuri filantropice sau de sponsorizare reprezintă donațiile făcute în favoarea:

autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art. 51 din Cod;

organizațiilor necomerciale prevăzute la articolul 52 alin. (1) lit. a) și b) din Cod;

organizațiilor religioase specificate la art. 52 alin. (1) lit. c) din Cod;

organizațiilor sindicale și patronale prevăzute la art.53³ din Cod.

[Pct.39 lit.q), al.2) modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

La articolul 52 alin. (1) lit. a) și b) din Cod sînt enumerate următoarele categorii de organizații necomerciale:

instituțiile care activează în sferile ocrotirii sănătății, învățămîntului, științei și culturii;

societățile orbilor, surzilor și invalizilor, societățile veteranilor și alte asociații obștești, fundațiile, organizațiile filantropice care se ocupă în mod exclusiv de:

acordarea de ajutor material și de servicii gratuite invalizilor, oamenilor bolnavi, persoanelor singure, orfanilor sau copiilor rămași fără îngrijire părintească, familiilor cu mulți copii, șomerilor, persoanelor care au avut de suferit în urma războaielor, calamităților naturale, catastrofelor ecologice și epidemiilor;

activitatea ce ține de apărarea drepturilor omului, învățămînt, dobîndirea și propagarea cunoștințelor, ocrotirea sănătății, acordarea ajutorului social populației, cultură, artă, sport de amatori, lichidarea consecințelor calamităților naturale, protecția mediului și de alte domenii cu caracter social util, în conformitate cu legislația cu privire la asociațiile obștești și cu privire la fundații.

Donațiile în scopuri filantropice sau de sponsorizare vor fi deduse numai în cazul în care ele pot fi confirmate în modul stabilit prin Hotărîrea Guvernului nr. 489 din 4 mai 1998 “Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și / sau de sponsorizare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art.600), cu modificările și completările ulterioare;

r) cheltuielile de investiții.

Investiția constituie activul deținut de întreprinderea investitoare în scopul ameliorării situației sale financiare prin obținerea veniturilor (dobînzilor, dividendelor, redevențelor etc.), majorarea capitalului propriu și obținerea altor profituri (în special ca rezultat al operațiunilor comerciale);

[Pct.39 lit.r), sublineat modificat prin HG313 din 28.05.13, MO119-121/31.05.13 art.382]

Nu se constată investiție:

stocurile de mărfuri și materiale determinate conform standardelor de contabilitate;

terenurile și clădirile determinate conform standardelor de contabilitate.

[Pct.39 lit.r), sublineat modificat prin HG313 din 28.05.13, MO119-121/31.05.13 art.382]

Proprietate investițională constituie investiții în terenuri, clădiri, care nu se utilizează și nu se exploatează la întreprinderea-investitor sau la altă întreprindere din aceeași categorie.

Se disting următoarele forme de investiții: financiară și materială. Forma financiară a investițiilor reprezintă plasarea mijloacelor pentru procurarea titlurilor de valoare, cotelor de participație în capitalul statutar al altor întreprinderi etc. Forma materială a investițiilor reprezintă investirea mijloacelor în terenuri, clădiri, bijuterii, obiecte de artă, aur, briliante etc.

Venit din investiții – venit obținut din investițiile de capital și din investițiile în activele financiare, dacă contribuabilul nu participă la organizarea acestei activități cu regularitate, permanent și

substanțial.

La calcularea venitului impozabil din activitatea de investiții se deduc cheltuielile legate de investițiile ce țin de cheltuielile ordinare și necesare, achitate sau suportate pe parcursul perioadei fiscale, în scopul obținerii venitului din investiții.

Acestea cuprind cheltuielile pentru serviciile de consulting și intermediare, cheltuielile achitate pentru serviciile de păstrare și evidență a hîrtilor de valoare pe termen lung și evidența calculelor privind operațiunile cu ele, registrul acționarilor, achitarea pentru înregistrarea acțiunilor cotate la bursa de valori, alte cheltuieli legate de investiții;

dobînzile calculate pe datorii, cu condiția ca dobînda să nu depășească suma venitului din investiții;

[Pct.39 lit.r), alineat modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

s) pierderile rezultate din activitatea de întreprinzător (depășirea deducerilor prevăzute, conform Codului, față de venitul brut) se reportă eşalonat, în părți egale, pe următorii trei ani (prevederea articolului 32 din Cod). Conform prevederilor art. 32 din Cod, în redacția Legii nr. 268-XVI din 28 iulie 2006 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.142-145, art.702) este stabilit că pierderea fiscală se reportă eşalonat, în părți egale, pe următorii cinci ani;

**Tabelul nr. 1. Modul de reportare a pierderilor fiscale suportate
în perioadele fiscale 2003-2008**

Anii cu pierderi fiscale	Perioadele fiscale în care se permite la deducere pierderea fiscală anilor precedenți										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2003	1/3	1/3	1/3								
2004		1/3	1/3	1/3							
2005			1/3	1/3	1/3						
2006				1/3	1/3	1/3					
2007					1/5	1/5	1/5	1/5	1/5		
2008						1/5	1/5	1/5	1/5	1/5	

t) diferențele negative de curs, stabilite conform standardelor de contabilitate și ținînd cont de prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 488 din 4 mai 1998 “Despre aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a obligațiilor fiscale în cazul efectuării operațiunilor în valută străină” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art.599), cu modificările și completările ulterioare;

[Pct.39 lit.t) modificată prin HG313 din 28.05.13, MO119-121/31.05.13 art.382]

[Pct.39 lit.f) modificată prin HG928 din 12.12.12, MO263-269/21.12.12 art.1001]

u) sumele achitate ca impozite și taxe de către subdiviziunile situate în unitățile administrativ-teritoriale ale căror bugete nu constituie parte componentă a bugetului public național;

v) suma reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale, în limitele aprobate anual de către conducătorii întreprinderilor;

w) cheltuielile aferente transiterii gratuite a proprietății conform deciziei Guvernului sau a autorităților competente ale administrației publice locale;

x) cheltuielile suportate de întreprinderile agricole pentru întreținerea obiectelor de menire social-culturală aflate la bilanț, conform normativelor stabilite la elaborarea bugetului;

y) se permite deducerea sumelor și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate în favoarea deținătorilor polițelor de asigurare, care au dreptul la obținerea lor, polițe care urmează a fi achitate în conformitate cu contractele de asigurare și reasigurare și cu condițiile anuităților;

z) cheltuielile achitate în decursul anului sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15 % din fondul de retribuire a muncii.

40. Nu se permite deducerea:

1) cheltuielilor personale și familiale;

2) sumelor plătite la procurarea terenurilor;

3) sumelor plătite la procurarea proprietății pe care se calculează uzura (amortizarea) și față de care se aplică prevederile art. 26, 28 și 29 din Cod;

4) sumelor pentru compensații, remunerații, dobânzi, plăți pentru închirieri de bunuri și altor cheltuieli efectuate în interesul unui membru al familiei contribuabilului, al unei persoane cu funcții de răspundere sau al unui conducător de agent economic, al unui membru al societății sau al altei persoane interdependente, dacă nu există justificarea plății unei astfel de sume;

5) pierderilor în urma vânzării sau schimbului proprietății, îndeplinirii lucrărilor și prestării serviciilor, efectuate, în mod direct sau mijlocit, între persoanele interdependente;

6) cheltuielilor, pentru care s-au format obligațiuni privind persoanele interdependente, care folosesc metoda de casă;

7) cheltuielilor legate de obținerea venitului scutit de impozitare.

[Pct.40 subpct.7) modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

8) cheltuielilor neconfirmate documentar.

Deducerea cheltuielilor neconfirmate documentar se efectuează conform Hotărârii Guvernului nr. 485 din 4 mai 1998 “Cu privire la modul și cuantumul de deducere a cheltuielilor neconfirmate de contribuabil documentar” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art.596);

9) sumelor achitate sau suportate în folosul titularului patentei de întreprinzător;

10) cheltuielilor legate de investigații și cercetări științifice referitoare la terenuri sau alte bunuri supuse uzurii, precum și față de orice alte cheltuieli achitate sau suportate în scopul descoperirii sau precizării locului de amplasare a resurselor naturale, determinării cantității și calității lor;

11) impozitelor pe venit, penalităților și amenzilor aferente lor, precum și a amenzilor și penalităților aferente altor impozite, taxe și plăți obligatorii la buget, a amenzilor și penalităților aplicate pentru încălcarea actelor normative;

12) impozitelor achitate în numele unei persoane, alta decât contribuabilul.

Capitolul VII. REGULI DE EVIDENȚĂ

41. Se stabilesc următoarele 3 metode de evidență:

metoda de casă;

metoda de calcul;

metoda procentajului îndeplinit.

42. Prin metoda de casă se înțelege metoda conform căreia:

a) venitul este raportat la anul fiscal în care acesta este obținut în mijloace bănești sau sub formă de proprietate materială;

[Pct.42 lit.a) modificată prin HG928 din 12.12.12, MO263-269/21.12.12 art.1001]

b) deducerea se permite în anul fiscal pe parcursul căruia au fost suportate cheltuielile, cu excepția cazului în care aceste cheltuieli trebuie raportate la un alt an fiscal, în scopul reflectării corecte a venitului.

Raportarea cheltuielilor la un alt an fiscal are loc în cazul în care contribuabilul achită în anul fiscal cheltuieli anticipate pe o perioadă mai mare de un an.

43. Prin metoda calculului se înțelege metoda conform căreia:

a) venitul este raportat la anul fiscal în care a fost câștigat;

b) deducerea se permite în anul fiscal în care au fost calculate sau au fost suportate cheltuielile ori au fost efectuate alte plăți, cu condiția că aceste cheltuieli și plăți nu trebuie reportate la un alt an fiscal în scopul reflectării corecte a venitului.

44. Venitul se consideră câștigat în cazul în care producția a fost vândută, lucrările au fost efectuate, serviciile au fost prestate etc., adică acțiunile legate de obținerea venitului au fost efectuate.

Suma avansurilor primite în contul comercializării ulterioare a producției, mărfurilor, lucrărilor, serviciilor nu se reflectă în componența venitului.

Venitul sub formă de recuperare ale prejudiciului material, privind pretențiile etc., de asemenea, se consideră câștigat în cazul existenței acordului în scris a lucrătorului sau al altei persoane privind recuperarea prejudiciului material, satisfacerea pretențiilor sau deciziei judiciare.

45. Contribuabilul care folosește metoda calculului poate să efectueze deducerea cheltuielilor sau

a altor plăți numai în condițiile când:

a) sînt prezente circumstanțele care determină obligațiunea fiscală a contribuabilului, adică cealaltă parte și-a îndeplinit obligațiunile sale față de contribuabil în conformitate cu prevederile contractului;

b) s-a desfășurat activitatea de întreprinzător în cadrul căreia au fost suportate cheltuieli;

c) poate fi determinată suma obligațiunilor fiscale ale contribuabilului.

46. Metoda procentajului îndeplinit se folosește la evidența venitului, deducerilor, trecerilor în cont și altor operațiuni care țin de contracte (acorduri) încheiate pe termen lung.

Prin contract (acord) pe termen lung se înțelege orice contract cu privire la producere, construire, instalare sau montare, încheiat pe un termen de cel puțin 24 luni.

47. Evidența tuturor veniturilor și cheltuielilor se ține, conform modului stabilit în Standardele Naționale de Contabilitate sau Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, în anul fiscal cuprins în termenul de acțiune al contractului (acordului) pe termen lung, pe baza determinării procentajului de îndeplinire a lucrărilor prevăzute de contract (acord) pe parcursul anului respectiv. Declarațiile fiscale pentru anul respectiv, cu excepția anului în care expiră contractul (acordul), se perfectează prin metoda procentajului îndeplinit.

[Pct.47 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

48. Procentul de îndeplinire a lucrărilor reflectă partea lucrărilor executate la sfîrșitul anului fiscal și se determină ca raportul dintre suma cheltuielilor efectiv suportate în legătură cu executarea contractului la finele anului fiscal la suma totală a cheltuielilor prevăzute în deviz.

49. Venitul brut determinat în baza procentului de îndeplinire a lucrărilor în anul fiscal se determină conform următoarei formule:

$$SVf = (P\hat{i} \times Ct) - SVp,$$

unde:

SVf – suma venitului brut, determinat conform metodei procentajului îndeplinit în anul fiscal;

P $\hat{i}$ – procentul îndeplinirii, %;

Ct – costul total al contractului;

SVp – suma venitului reflectat în perioadele fiscale precedente, conform metodei procentajului îndeplinit.

50. După încheierea executării contractului (acordului), repartizarea impozitului pe anii fiscali, conform metodei procentajului îndeplinit, se recalculează pe baza indicatorilor reali. Această prevedere se aplică tuturor contractelor (acordurilor) pe termen lung, la prezentarea declarației fiscale pentru anul în care s-a încheiat executarea contractului (acordului) și nicidecum de la o dată anterioară.

51. În cazul în care contribuabilul își schimbă metoda de evidență, corectările corespunzătoare în articolele care reflectă veniturile, deducerile, trecerile în cont și alte operațiuni se fac astfel încît nici un articol să nu fie omis sau să se repete.

52. Dacă schimbarea metodei de evidență conduce la majorarea venitului impozabil al contribuabilului chiar în primul an de aplicare a noii metode, mărimea excedentului care rezultă din schimbarea metodei de evidență se distribuie în părți egale pe anul fiscal curent și pe fiecare din următorii doi ani.

În cazul respectiv ca excedent este considerată diferența dintre venitul determinat după metoda de casă și venitul determinat după metoda de calcul, obținut de la comercializarea soldurilor producției (lucrărilor, serviciilor) expediate, dar neachitate (soldul datoriei debitoriale), conform situației de la 1 ianuarie 1998.

53. Contribuabilul care folosește metoda calculelor nu are dreptul la deducerea cheltuielilor, obligațiunea de achitare a căroră s-a creat față de o persoană interdependentă, care folosește metoda de casă pînă în momentul efectuării plăților.

54. Orice persoană care deține stocuri de mărfuri și materiale destinate procesului de producție sau stocuri de producție finită este obligată să țină evidența lor, dacă aceasta este necesar pentru reflectarea corectă a venitului.

55. Gospodăriile țărănești (de fermier) nu țin evidența stocurilor de mărfuri și materiale în procesul producției agricole, cu excepția cazurilor de prelucrare a acestora în scopul obținerii venitului.

56. Metodele de evidență a rezervelor de mărfuri și materiale se aplică de către contribuabil în conformitate cu legislația contabilității.

57. În scopul determinării obligațiunii fiscale privind impozitul pe venit perioada fiscală coincide cu anul calendaristic. Pentru întreprinderile nou-create, perioada fiscală se consideră perioada de la data înregistrării întreprinderii până la finele anului calendaristic. Pentru întreprinderile lichidate sau reorganizate, perioada fiscală se consideră perioada de la începutul anului calendaristic până la data radierii întreprinderii din Registrul de stat.

Capitolul VIII. FACILITĂȚI FISCALE AFERENTE IMPOZITULUI PE VENIT

58. În conformitate cu art. 6 alin. (9) lit. g) din Cod, facilitățile (înlesnirile) fiscale reprezintă elemente de care se ține seama la estimarea obiectului impozabil, la determinarea cuantumului impozitului sau taxei, precum și la încasarea acestora, sub formă de:

- scutire parțială sau totală de impozit sau taxă;
- scutire parțială sau totală de plata impozitelor sau taxelor;
- cote reduse ale impozitelor sau taxelor;
- reducerea obiectului impozabil;
- amânări ale termenului de achitare a impozitelor sau taxelor;
- eșalonări ale obligației fiscale.

59. Facilitățile (scutirile) aferente impozitului pe venit sînt reglementate de prevederile Titlului II al Codului și ale Legii, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Legii bugetului de stat pe anul respectiv. La determinarea obligațiilor fiscale privind impozitul pe venit, agenții economici pot utiliza facilitățile sub formă de:

- reducere parțială sau totală a venitului impozabil;
- scutire a unui anumit quantum al venitului;
- reducere a cotei de impozitare sau scutire totală de plata impozitului.

Secțiunea 7. Modul de determinare a mărimii facilității în cazul acordării facilității dintr-un anumit quantum al venitului

60. Anumite categorii de agenți economici, la respectarea unor condiții pot beneficia de scutirea aferentă impozitului pe venit, pornind de la un anumit quantum al venitului obținut în urma desfășurării activității.

În asemenea cazuri, determinarea mărimii facilității, reieșind din scutirea unui anumit quantum al venitului, se va determina în următorul mod:

a) reieșind din datele contabilității financiare, se determină quantumul venitului ce urmează a fi scutit de impozitare;

b) se determină ponderea venitului scutit de impozitare în total venituri (clasa 6 a Planului de conturi contabile), cu excepția altor venituri scutite de impozitare;

c) se determină quantumul cheltuielilor aferente obținerii venitului scutit de impozitare prin aplicarea ponderii procentuale determinate la lit. b), la mărimea totală a cheltuielilor (clasa 7 a Planului de conturi contabile). În cazul în care cheltuielile efective aferente nemijlocit obținerii venitului scutit de impozitare sînt mai mari decît quantumul cheltuielilor, determinat prin aplicarea ponderii, se va utiliza indicatorul mai mare;

d) se determină profitul aferent venitului scutit de impozitare, mărimea căruia se determină ca diferența dintre indicatorul stabilit la lit. a) și cel stabilit la lit. c);

e) se determină raportul între profitul obținut pornind de la mărimea venitului scutit de impozitare (indicatorul lit. d)) și profitul obținut în perioada gestionară pînă la impozitare (indicatorul rînd. 010 din Declarație);

f) indicatorul reflectat la lit. e) se utilizează la determinarea sumei facilității acordate dintr-un anumit quantum al venitului (rînd 0902 din Declarație) prin înmulțirea indicatorului respectiv la indicatorul reflectat la rîndul 0901 din Declarație. Totodată se va completa și Anexa 3.1 D la

Declarație.

Secțiunea 8. Determinarea mărimii facilității în cazul în care agenții economici beneficiază de două sau mai multe facilități

61. Reieșind din prevederile legislației în vigoare unul și același agent economic (contribuabil) la respectarea condițiilor stipulate prin legislație, are dreptul să beneficieze de mai multe facilități aferente impozitului pe venit.

La determinarea mărimii facilității este necesar de ținut cont de succesiunea acordării facilităților:

a) inițial, se determină facilitățile care prevăd reducerea venitului impozabil cu suma facilității determinată în conformitate cu prevederile legislației;

b) ulterior, din venitul impozabil rămas după diminuarea lui cu venitul supus înlesnirii, se determină facilitatea (facilitățile) care prevăd reducerea cotei impozitului pe venit.

Capitolul IX. REGIMUL FISCAL ÎN CAZUL LICHIDĂRII ȘI REORGANIZĂRII AGENȚILOR ECONOMICI

Secțiunea 9. Lichidarea agenților economici

62. Conform alin. (6) art. 83 al Codului, dacă contribuabilul persoană juridică, reprezentanța permanentă sau forma organizatorică cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, își încetează activitatea pe parcursul anului fiscal, persoana responsabilă a acestuia este obligată, în termen de 5 zile de la încetarea activității, să informeze despre aceasta în scris organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat și, în termen de 60 de zile din momentul luării deciziei de încetare a activității, să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit pentru întreaga perioadă a anului de gestiune pe parcursul căruia persoana juridică, reprezentanța permanentă sau forma organizatorică cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, a desfășurat activitate de întreprinzător.

63. Conform art. 57 al Codului, în cazul lichidării depline a întreprinderii, agentul economic tratează creșterea sau pierderea de capital de parcă proprietatea distribuită sub formă de plăți la lichidare ar fi fost vîndută la prețul ei de piață.

În cazul lichidării întreprinderii, proprietatea distribuită acționarilor (fondatorilor) săi se tratează ca vîndută la prețul de piață. Rezultatul acestei tranzacții se determină ca diferența dintre prețul de piață al proprietății la momentul distribuirii și baza valorică a ei.

64. Dacă se distribuie activele definite ca active de capital conform art. 37 alin. (2) al Codului, agentul economic determină creșterea (pierderea) de capital, ce se impozitează conform prevederilor art. 37 alin. (7) al Codului, iar dacă se distribuie alte tipuri de active, venitul obținut se impozitează la cotele prevăzute la art. 15 al Codului.

65. Conform art. 57 alin. (2) lit. b) al Codului, beneficiarii proprietății distribuite sînt tratați astfel de parcă ei și-au schimbat cotele de participație în capitalul agentului economic lichidat pe o sumă egală cu valoarea de piață a proprietății obținute.

Secțiunea 10. Reorganizarea agenților economici

66. În conformitate cu art. 58 al Codului și art. 69 al Codului civil nr.1107-XV din 6 iunie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86, art.661), cu modificările și completările ulterioare, reorganizarea agentului economic se efectuează prin fuziune (contopire și absorbție), dezmembrare (divizare și separare) sau transformare.

67. Conform Codului civil, în cazul contopirii persoanelor juridice drepturile și obligațiile fiecăruia din ele trec la noua persoană juridică, în conformitate cu actul de transmitere.

68. În cazul absorbției unei persoane juridice de către alta, drepturile și obligațiile persoanei juridice absorbite trec la persoana juridică absorbantă în conformitate cu actul de transmitere.

69. În cazul divizării persoanei juridice, drepturile și obligațiile ei trec la noile persoane juridice în conformitate cu bilanțul de repartiție.

70. În cazul separării, o parte din drepturile și obligațiile persoanei juridice reorganizate trece, la fiecare din persoanele juridice participante la reorganizare (existente sau care iau ființă), în corespundere cu bilanțul de repartiție.

71. În cazul reorganizării persoanei juridice prin transformare, drepturile și obligațiile persoanei juridice reorganizate trec la noua persoană juridică în conformitate cu actul de transmitere.

72. Este echivalentă cu reorganizarea:

a) obținerea controlului asupra unui agent economic numai în schimbul cotelor-părți care acordă dreptul de vot decisiv în cadrul agentului economic procurat;

b) procurarea practic a tuturor activelor agentului economic numai în schimbul cotelor-părți care asigură dreptul de vot decisiv în cadrul agentului economic procurat.

73. Art. 58 alin. (3) al Codului prevede că în cazul reorganizării agentul economic - cumpărător preia metoda de evidență a agentului economic procurat împreună cu stocurile sale de mărfuri și materiale, pierderile reportate în viitor, conturile dividendelor și alte atribute legate de impozitare, astfel încât agentul economic - cumpărător se substituie celui procurat în ce privește aceste atribute.

74. Hotărîrea de reorganizare se ia de fiecare persoană juridică în parte, în condițiile stabilite pentru modificarea actelor de constituire.

75. În cazurile prevăzute de lege, reorganizarea persoanei juridice prin divizare sau separare se efectuează în baza unei hotărîri judecătorești.

76. Dacă prin fuziune sau dezmembrare se înființează o nouă persoană juridică, aceasta se constituie în condițiile prevăzute de lege pentru forma persoanei juridice respective.

77. Reorganizarea produce efecte față de terți numai după data înregistrării de stat a noilor persoane juridice, cu excepția reorganizării prin absorbție, care produce efecte la data înregistrării modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice absorbante.

78. Reorganizarea agenților economici poate fi calificată sau necalificată, fapt determinat de Serviciul Fiscal de Stat la efectuarea controlului.

79. Se consideră reorganizare calificată reorganizarea deplină sau parțială a agentului economic efectuată conform unui plan de reorganizare aferent activității de întreprinzător. Reorganizarea calificată nu are ca scop sau rezultat evaziunea fiscală a oricărui agent economic sau acționar (asociat).

80. În cazul lichidării sau reorganizării agentului economic:

un grup de operațiuni conexe se consideră o singură operațiune;

forma operațiunilor nu are importanță în cazurile în care nu se afectează esența acestor operațiuni;

orice reorganizare necalificată a agentului economic se consideră vânzare a acestui agent economic și a tuturor activelor sale;

dacă Serviciul Fiscal de Stat stabilește că una sau mai multe părți participante la operațiune nu sînt rezidente, atunci majorarea capitalului, lichidarea deplină sau reorganizarea agentului economic poate fi tratată drept operațiune în care nu are loc recunoașterea creșterii sau pierderii de capital.

81. În cazul reorganizării calificate:

a) baza valorică a proprietății agentului economic reorganizat se consideră baza valorică a acestei proprietăți nemijlocit înainte de reorganizare. În scopuri fiscale mijloacele fixe se transmit conform bazei valorice la începutul perioadei gestionare;

b) redistribuirea (transmiterea) proprietății agentului economic între părțile implicate în reorganizare nu se impozitează; însă

c) orice compensație, primită de orice persoană (inclusiv de orice parte implicată în reorganizare), care nu constituie o cotă de participație în capitalul oricărei părți, se consideră plată în folosul beneficiarului și se impozitează în conformitate cu legislația în vigoare.

82. În cazul distribuirii cotelor de participație în capitalul părții, implicate în reorganizarea calificată, unor acționari (asociați) ai acestei părți, plata respectivă nu se impozitează.

83. În cazul reorganizării agentului economic cu lichidare parțială, față de partea lichidată se aplică impozitarea stabilită pentru reorganizarea calificată deplină.

84. Părți implicate în reorganizare sînt:

a) agentul economic - cumpărător – agentul care procură cote de participație (sau active) în alt agent economic;

b) agentul economic procurat – agentul ale cărui cote de participație (sau active) se procură;

c) orice agent economic care apare ca rezultat al reorganizării;

d) agentul economic – cote de participație (sau active) în care au fost procurate de la alt agent economic în cadrul reorganizării.

85. Orice reorganizare necalificată a agentului economic se consideră vânzare a acestui agent economic și a tuturor activelor sale. Vânzarea tuturor activelor agentului economic se efectuează conform prețurilor de piață.

86. Persoana responsabilă a agentului economic, care în urma reorganizării își încetează activitatea, în conformitate cu alin. (6) art.83 al Codului este obligată, în termen de 5 zile de la încetarea activității, să informeze despre aceasta în scris organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat și, în termen de 60 de zile de la luarea deciziei de încetare a activității, să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit pentru întreaga perioadă a anului de gestiune pe parcursul căruia persoana juridică a desfășurat activitate de întreprinzător.

Capitolul X. TRECEREA IMPOZITELOR ÎN CONT

87. În conformitate cu art. 81 al Codului contribuabilului, în limitele anului fiscal, au dreptul de a trece în contul impozitului pe venit:

- a) suma impozitului pe venit reținut din dividendele achitate prealabil (art. 801 al Codului);
- b) suma impozitului pe venit achitat în străinătate (art. 82 al Codului);
- c) suma impozitului pe venit achitat în rate pe parcursul perioadei fiscale (art. 84 al Codului);
- d) suma impozitului pe venit reținut din următoarele plăți:
royalty (art.89 al Codului);
din anumite tipuri de servicii enumerate la alin. (2) art. 90 al Codului.

88. Dacă trecerea în cont a impozitului pe venit, la care contribuabilul are dreptul, conform lit. c) și d) din punctul precedent, depășește suma totală a impozitului pe venit calculată conform art. 15 din Cod, organul fiscal efectuează stingerea obligației fiscale prin compensare, conform art. 175 din Cod și, după caz, restituirea la cont, conform art. 176 din Cod.

89. Contribuabilul are dreptul de a trece în cont impozitul pe venit, achitat în orice stat străin, dacă acest venit urmează a fi supus impozitării și în Republica Moldova. Trecerea în cont a impozitului pe venit poate fi efectuată cu condiția prezentării de către contribuabil a documentului, care confirmă achitarea (reținerea) impozitului pe venit peste hotarele Moldovei, certificat de organul competent al statului străin respectiv, cu traducere în limba de stat.

Mărirea trecerii în cont a impozitului pe venit, pentru orice an fiscal nu poate depăși suma care ar fi fost calculată la cotele aplicate în Republica Moldova față de acest venit.

Trecerea în cont a impozitului achitat în alt stat se efectuează în anul în care venitul respectiv este supus impozitării în Republica Moldova.

90. Suma reținută de agentul economic, care plătește dividende acționarilor (asociaților) săi pe parcursul anului fiscal, este trecută în cont ca impozit aplicat venitului impozabil al agentului economic respectiv pentru anul fiscal în care a fost făcută reținerea.

91. Dacă, în vreun an fiscal, trecerile în cont, permise agentului economic, depășesc suma impozitului pe venit în anul respectiv, diferența va fi compensată conform modului stabilit în art. 175 și 176 din Cod.

92. Agenții economice, cărora li se reține impozitul pe venit la sursa de plată din venitul primit în formă de royalty în conformitate cu art. 89 al Codului, sub formă de plată pentru serviciile prestate enumerate în alin. (2) art. 90 al Codului, precum și acei ce efectuează plăți în rate ale impozitului pe venit pe parcursul anului fiscal, au dreptul la trecerea în cont a impozitului pe venit achitat în acest mod.

Trecerea în cont a impozitului pe venit reținut la sursa de plată din venitul primit în formă de royalty, și a impozitului pe venit reținut la sursa de plată din veniturile primite pentru serviciile prestate, enumerate în alin. (2) art. 90 al Codului, poate fi efectuată cu condiția prezentării de către contribuabil a documentului, care confirmă reținerea impozitului pe venit la sursa de plată. Documentul respectiv reprezintă informația anuală primită în conformitate cu prevederile art. 92 din Cod. Astfel, persoanele care sînt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art. 89 alin. (1) și art. 90 din Cod prezintă, pînă la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, beneficiarului acestor plăți informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii.

Capitolul XI. TERMENELE DE PREZENTARE A

DECLARAȚIEI FISCALE

93. Orice persoană, obligată să achite impozitul pe venit conform Titlului II al Codului, prezintă declarația fiscală, completată potrivit formei și instrucțiunii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

94. În conformitate cu art. 83 al Codului, declarația cu privire la impozitul pe venit trebuie să fie prezentată organului fiscal în care se află la evidență, nu mai târziu de 31 martie a anului următor anului fiscal de gestiune de către:

a) orice persoană juridică - rezident, cu excepția autorităților publice și instituțiilor publice, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;

b) formele organizatorice - rezidenți cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, precum și persoanele care administrează succesiunea conform art. 17 din Cod, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;

c) reprezentanțele permanente ale nerezidentului în Republica Moldova, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului.

95. Gospodăria țărănească (de fermier) care pe parcursul perioadei fiscale nu a avut angajați și nu a obținut venit impozabil este scutită de obligația privind prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit.

96. Dacă contribuabilul persoană juridică, reprezentanța permanentă sau forma organizatorică cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, își încetează activitatea pe parcursul anului fiscal, persoana responsabilă a acestuia este obligată, în termen de 5 zile de la încetarea activității, să informeze despre aceasta în scris organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat și, în termen de 60 de zile de la luarea deciziei de încetare a activității, să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit pentru întreaga perioadă a anului de gestiune pe parcursul căruia persoana juridică, reprezentanța permanentă sau forma organizatorică cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, a desfășurat activitate de întreprinzător.

97. Reprezentanța care obține statut de reprezentanță permanentă, conform art. 5 pct. 15) din Cod, în termen de 30 de zile din ziua obținerii acestui statut, este obligată să prezinte organului teritorial al Serviciului Fiscal de Stat declarația cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală a anului precedent pe parcursul căruia a fost desfășurată activitatea de întreprinzător.

98. Termenul limită de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit, care revine pe ziua de odihnă (nelucrătoare) sau sărbătoare, se transferă pe prima zi de lucru după ziua de odihnă sau sărbătoare.

99. În cazul depistării de către contribuabil, după 31 martie, în declarația prezentată organelor fiscale sau în documentul cu privire la venitul societății, a greșelilor care au drept consecință necesitatea introducerii corectărilor în declarația fiscală sau în documentul cu privire la veniturile societății, contribuabilul are dreptul să prezinte, în condițiile Codului o nouă declarație sau dare de seamă corectată.

100. Darea de seamă fiscală se consideră prezentată la data la care organul fiscal o primește, dacă este întocmită în modul stabilit de legislația fiscală și dacă este scrisă pe formular tipizat, aprobat în modul stabilit de Guvern. Darea de seamă fiscală poate fi prezentată în paralel și pe suport electronic sau în o altă formă care ar permite prelucrarea ei computerizată.

[Pct.100 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

101. Darea de seamă fiscală se consideră recepționată de organul fiscal în conformitate cu modul stabilit în cazul în care contribuabilul prezintă dovezi în acest sens: un exemplar de dare de seamă fiscală cu mențiunea organului fiscal că a primit-o, o recipisă, eliberată de organul fiscal, avizul poștal etc.

Capitolul XII. TERMENELE DE ACHITARE A IMPOZITULUI PE VENIT

102. Contribuabilii, care sînt obligați să prezinte Declarația cu privire la impozitul pe venit în conformitate cu art. 83 al Codului, achită impozitul pe venit în termenele și modul stabilit în prevederile art. 84, 87 ale Codului.

103. Contribuabilii, care obțin venit nu din munca salariată sau de la care nu se reține la sursa de plată impozitul pe venit din dobânzi și royalty, conform art. 89 alin. (2) din Cod, și obligațiile fiscale

ale cărora, conform Titlului II al Codului, depășeau în anul fiscal precedent suma de 400 lei sînt obligați să achite nu mai tîrziu de 31 martie, 30 iunie, 30 septembrie și 31 decembrie ale anului fiscal, sume egale cu 1/4 din:

a) suma calculată drept impozit ce urmează a fi plătit, conform Titlului II al Codului, pentru anul respectiv; sau

b) impozitul ce urma să fie plătit, conform Titlului II al Codului fiscal, pentru anul precedent.

104. Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier), care sînt obligate să achite impozitul pe venit în rate conform alin. (1) art. 84 din Cod, dispun de dreptul de a achita impozitul respectiv, determinat conform uneia din metodele prevăzute în punctul precedent în două etape: 1/4 din suma impozitului pe venit – pînă la 31 martie și 3/4 din această sumă – pînă la 31 decembrie ale anului fiscal.

105. Mărirea impozitului pe venit, ce urmează a fi achitată în rate conform metodei, prevăzute la lit. a) din pct. 103 al prezentului Regulament, este egală cu suma impozitului din venitul impozabil prognozat, adică presupus spre obținere în anul fiscal curent.

Suma venitului impozabil prognozat se determină de sine stătător de către contribuabil la începutul anului fiscal sau dacă contribuabilul și-a început activitatea pe parcursul anului fiscal – la începutul activității, reieșind din veniturile și cheltuielile prognozate, în conformitate cu prevederile Codului fiscal. Astfel, pentru determinarea obligațiunii fiscale prognozate ale anului fiscal curent, contribuabilul urmează a completa Declarația cu privire la impozitul pe venit în baza indicatorilor prognozați, care se completează numai în scopul aprecierii politicii fiscale ale contribuabilului fără necesitatea prezentării ei organelor fiscale.

106. Dacă contribuabilul planifică:

să presteze servicii, din care se va reține impozitul pe venit la sursa de plată conform art. 90 al Codului; sau

achitarea prealabilă a dividendelor, din care urmează a se reține impozitul pe venit conform art. 80 al Codului; sau

obținerea venitului din investiții și financiar de peste hotare, din care se va reține impozitul pe venit la sursa de plată, la determinarea sumei impozitului pe venit ce urmează a fi achitată în rate reieșind din indicatorii prognozați, urmează a se lua în considerare suma impozitului pe venit pasibilă reținerii la sursa de plată pe parcursul anului fiscal.

107. Dacă contribuabilul și-a început activitatea pe parcursul anului fiscal (întreprinderea a fost înființată pe parcursul anului respectiv), la discreția sa, acesta poate achita impozitul pe venit în rate. Mărirea impozitului pe venit, ce poate fi achitat în rate către fiecare din termenii stabiliți (pînă la 31 martie, pînă la 30 iunie, pînă la 30 septembrie, pînă la 31 decembrie) este egală cu raportul dintre suma venitului impozabil prognozat pe anul fiscal curent și numărul de termene, în care contribuabilul urmează a efectua plăți în rate.

Dacă întreprinderea și-a început activitatea în trimestrul II al anului fiscal curent, pentru determinarea impozitului pe venit, ce poate fi achitat în rate pe parcursul anului fiscal respectiv, suma venitului impozabil prognozat se împarte la 3 (în care achitarea se va efectua: pînă la 30 iunie, pînă la 30 septembrie și pînă la 31 decembrie). Dacă întreprinderea și-a început activitatea în trimestrul III - suma venitului impozabil prognozat se împarte la 2 (achitarea se va efectua: pînă la 30 septembrie și pînă la 31 decembrie) etc.

108. În cazul determinării impozitului pe venit în rate reieșind din indicatorii prognozați ai anului fiscal curent, se admite o eroare de pînă la 20 procente față de suma obligațiunilor fiscale efective, de la care nu se vor aplica sancțiuni (penalitate și amendă) pentru neplata impozitului pe venit în rate.

109. Prognozarea sumei impozitului pe venit necesară achitării în rate pe parcursul anului fiscal urmează a fi efectuată în așa mod, încît suma impozitului determinată și achitată către fiecare din termenele stabilite (31 martie, 30 iunie, 30 septembrie și 31 decembrie) să nu fie mai mică decît raportul dintre 80% din suma obligațiunii fiscale definitive în anul fiscal curent (scăzîndu-se trecerile în cont) și numărul de termene, în care urma să fie efectuată achitarea impozitului pe venit în rate. În caz contrar, poate fi aplicată penalitate pentru neplata impozitului pe venit în rate.

110. La apariția unor factori ce pot avea influență asupra micșorării sau majorării obligației fiscale efective privind impozitul pe venit pe parcursul anului fiscal, contribuabilul poate să revadă suma prognozată a impozitului pe venit către fiecare termen de achitare a impozitului pe venit în rate.

111. Mărimea impozitului pe venit, ce urmează a fi achitată în rate conform metodei prevăzute la lit. b) din pct. 103 al prezentului Regulament, este egală cu suma impozitului pe venit, calculată conform declarației cu privire la impozitul pe venit în anul fiscal precedent.

112. Metoda de achitare a impozitului pe venit în rate este aleasă de către contribuabil și poate fi modificată pe parcursul anului fiscal (spre exemplu: către 31 martie contribuabilul achită impozitul pe venit în rate conform unei metode (lit. a) pct. 103 al prezentului Regulament), către 30 iunie – conform altei metode (lit. b) pct. 103 al prezentului Regulament), către 30 septembrie – revine la prima metodă etc.).

113. Impozitul pe venit care urmează a fi plătit reprezintă cea mai mică mărime din impozitul calculat care urma să fie plătit în anul precedent sau 80% din suma definitivă a impozitului din anul curent, scăzându-se trecerile în cont (cu excepția impozitului plătit în rate).

114. Contribuabilii, care conform rezultatelor anuale au obținut venit impozabil, impozitul pe venit care depășește suma impozitului, achitat pe parcursul anului fiscal, ce se compune din impozitul pe venit achitat peste hotare (conform art. 82 al Codului), impozitul reținut la sursa de plată potrivit art. 89 și 90 ale Codului, impozitul reținut la achitarea prealabilă a dividendelor conform art. 80 din Cod și impozitul achitat în rate, conform art. 84 din Cod urmează a achita suma plății suplimentare. Suma plății suplimentare a impozitului pe venit se determină de către contribuabil de sine stătător și se varsă la buget nu mai târziu de termenul stabilit pentru prezentarea declarației – 31 martie a anului, care urmează după anul de gestiune.

115. Termenele de plată a impozitului pe venit nu se prelungesc, cu excepția cazurilor în care legislația prevede altfel.

Anexa nr. 2
la Hotărârea Guvernului nr.77
din 30 ianuarie 2008

REGULAMENTUL
cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit
al persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător
CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Obiectivul Regulamentului cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit al persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător (în continuare – Regulament) constă în reglementarea modului de calculare și achitare a impozitului pe venit de către persoanele fizice – cetățeni rezidenți, precum și de către persoanele fizice – cetățeni nerezidenți, modului de determinare a scutirilor și deducerilor la care are dreptul contribuabilul, modului de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit, termenele și modul de achitare a acestui impozit în conformitate cu prevederile Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială) (în continuare Cod) și ale Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului fiscal nr. 1164-XIII din 24 aprilie 1997 (în continuare - Lege) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială), cu modificările și completările ulterioare.

2. Subiecții impunerii cu impozitul pe venit sînt prevăzuți la art. 13 din Cod.

[*\[Pct.2 în redacția HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134\]*](#)

3. Obiect al impunerii este venitul brut, inclusiv facilitățile acordate de patron, obținut de persoanele fizice din toate sursele aflate în Republica Moldova, precum și venitul investițional și financiar obținut din surse aflate în afara Republicii Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul aceste persoane.

4. Obiect al impunerii pentru câștigurile și veniturile ce țin de reținerea finală a impozitului din

unele tipuri de venit (specificate la art.901 din Cod) este exclusiv acest câștig și/sau venit.

5. Subiecții impunerii stabiliți prin prezentul Regulament își determină obligațiile fiscale privind impozitul pe venit după metoda de casă.

6. Cotele impozitului pe venit pentru perioada fiscală respectivă sînt stabilite la lit. a) art.15 din Cod.

7. Componenta surselor de venit impozabile este expusă la art.18 din Cod.

8. Componenta surselor de venit neimpozabile este expusă la art. 20 din Cod.

CAPITOLUL II. FACILITĂȚI ACORDATE DE PATRON

9. Componenta facilităților acordate de patron, care reprezintă surse de venit impozabile, sînt expuse la art.19 din Cod.

În componenta facilităților acordate lucrătorului de către patron se includ:

a) plățile acordate salariatului de către patron pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea lucrătorului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat;

b) suma anulată a datoriei salariatului față de patron;

c) suma plătită suplimentar de către patron la orice plată a salariatului pentru locuința acordată de către patron;

d) suma dobînzii, determinată ca rezultat al diferenței pozitive dintre rata de bază (rotunjită pînă la următorul procent întreg) stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune (rata dobînzii aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt – pentru împrumuturile acordate pe un termen de pînă la 5 ani; rata dobînzii la credite pe termen lung – pentru împrumuturile acordate pe un termen mai mare de 5 ani) și rata dobînzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului, în funcție de termenul lor de acordare;”

[Pct.9 al.1) în redacția HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

Suma facilității se determină conform formulei:

$$F = S \times N \times \frac{Rb - Rp}{365} : 100\%,$$

unde:

F - suma facilității;

S - suma împrumutului;

N - numărul de zile în perioada pe parcursul căreia lucrătorul s-a folosit de împrumut;

Rb - rata de bază a dobînzii (rotunjită pînă la următorul procent întreg) respective, stabilită de Banca Națională a Moldovei;

Rp - rata dobînzii calculată pentru împrumutul acordat de către patron;

e) cheltuielile patronului pentru darea proprietății în folosință salariatului în scopuri personale:

- în cazul în care bunurile sînt proprietate a patronului, cheltuielile acestuia, determinate în procente din baza valorică, pentru fiecare bun dat în folosință, în funcție de categoria de proprietate prevăzută în art. 26 alin. (6) din Cod, după cum urmează:

Categoria de proprietate	I	II	III	IV	V
Procente din baza valorică a proprietății pentru fiecare zi de folosință	0,0082	0,0137	0,0274	0,0548	0,0822

- în cazul în care bunurile nu sînt proprietate a patronului facilitatea acordată angajatului reprezintă cheltuielile suportate de patron pentru obținerea dreptului de folosință asupra bunurilor, pentru fiecare zi de folosință;

f) vărsămintele în fondurile de pensii, cu excepția celor efectuate în fondurile de pensii calificate în baza prevederilor alin.(1) art. 64 și art. 69 din Cod.

CAPITOLUL III. SCUTIRI ȘI DEDUCERI

10. Scutirile se acordă numai contribuabililor – persoane fizice – rezidente ale Republicii

Moldova.

11. Fiecare contribuabil are dreptul la una din scutirile personale prevăzute la alin. (1) sau (2) art. 33 din Cod.

12. Persoana fizică rezidentă aflată în relații de căsătorie are dreptul la o scutire suplimentară în mărimea indicatorului prevăzut la alin.(1) art.33 din Cod pentru perioada fiscală respectivă, cu condiția că soțul (soția) nu beneficiază de scutire personală.

Persoana fizică rezidentă aflată în relații de căsătorie cu orice persoană specificată la alin. (2) art. 33 din Cod are dreptul la o scutire suplimentară în suma indicatorului prevăzut în articolul nominalizat, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală.

13. Scutirea pentru persoanele întreținute constituie indicatorul expus de alin. (1) art. 35 din Cod pentru fiecare persoană întreținută, cu excepția invalizilor din copilărie, pentru care scutirea constituie indicatorul prevăzut la alin. (1) art. 33 din Cod.

În scopul acordării scutirilor, persoană întreținută se consideră persoana care întrunește toate cerințele de mai jos:

este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) lui (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații);

locuiește împreună cu contribuabilul sau nu locuiește cu acesta, dar își face studiile la secția cu frecvență a unei instituții de învățământ mai mult de 5 luni pe parcursul anului fiscal;

este întreținută de contribuabil;

are un venit ce nu depășește indicatorul prevăzut la alin. (1) art. 33 din Cod.

La acordarea scutirii pentru persoanele întreținute se va ține cont de veniturile din orice sursă de venit obținute de către persoanele întreținute (afât cele impozabile, cât și cele neimpozabile).

Tutorele și curatorul minorilor în vîrstă de la 14 pînă la 18 ani au dreptul la o scutire suplimentară în mărimea specificată la alin. (1) art. 35 din Cod, în funcție de caz, pentru fiecare persoană aflată sub tutelă și/sau curatelă, care întrunește cerințele specificate la lit. d) alin. (2) art. 35 din Cod.

[Pct.13 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

14. La obținerea (pierderea) de către contribuabil pe parcursul anului fiscal a dreptului la scutire pentru persoanele întreținute, aceasta se acordă (anulează) din luna următoare, după luna în care a fost obținut (pierdut) acest drept. Excepție sînt cazurile cînd persoana întreținută pentru care se cere scutire a obținut un venit pe parcursul anului fiscal mai mare de indicatorul prevăzut la alin. (1) art. 33 din Cod. În asemenea cazuri contribuabilii nu au dreptul la scutire pentru persoana întreținută.

Scutirea pentru persoanele întreținute se acordă din momentul apariției acestui drept (inclusiv luna în care s-a născut copilul) în condițiile respectării cerințelor prevăzute la alin.(2) art.35 din Cod.

15. Dacă contribuabilul-rezident obține (pierde) pe parcursul anului fiscal dreptul la scutirea personală în mărimea indicatorului prevăzut la alin. (2) art. 33 din Cod, ea se acordă (anulează) din luna următoare după luna în care a fost obținut (pierdut) acest drept.

Astfel, scutirile personale anuale se acordă în mărimea ce constituie raportul indicatorului prevăzut la alin.(1) sau (2) art. 33 din Cod la numărul de luni în an, pentru fiecare lună pe parcursul căreia contribuabilul are dreptul la scutirea corespunzătoare.

16. În cazul decesului contribuabilului scutirea personală sau scutirea personală majoră (după caz), se acordă pentru lunile în care contribuabilul a fost în viață (inclusiv luna în care a avut loc decesul).

17. În cazurile în care contribuabilul și soția (soțul) acestuia au beneficiat pe parcursul perioadei declarate fiecare de scutirea sa personală, iar conform rezultatelor anului fiscal au decis că soția (soțul) se dezice de scutirea personală, contribuabilul are dreptul la scutirea acordată soției (soțului), cu condiția că soția (soțul) prezintă declarația, în care se dezice de scutirea sa personală care i-a fost acordată pe parcursul perioadei declarate cu recalcularea obligației privind impozitul pe venit.

În cazurile în care contribuabilul pe parcursul perioadei declarate a beneficiat de scutirea personală și de scutirea acordată soției (soțului), iar conform rezultatelor perioadei declarate ei au decis ca fiecare să folosească scutirea sa personală, ambii urmează să prezinte declarațiile, în care contribuabilul se dezice de scutirea acordată soției (soțului), de care a beneficiat pe parcursul

perioadei declarate, iar soția (soțul) contribuabilului indică scutirea sa personală.

18. Suma scutirilor personale anuale prevăzute la alin. (1) și/sau (2) art. 33 din Cod se transmit în cuantum întreg, fără a fi divizate între contribuabil și soția (soțul) acestuia.

19. Indiferent de faptul dacă contribuabilul beneficiază de scutirea personală sau o transmite soțului (soției) acesta continuă să beneficieze de scutirea pentru persoanele întreținute în condițiile prevăzute la pct. 13 al prezentului Regulament.

20. Dacă pe parcursul anului fiscal soții întrerup relațiile de căsătorie, în cazul în care unul dintre ei a beneficiat de scutirea soțului (soției), la prezentarea declarației fiecare dintre ei se vor folosi numai de scutirea personală, cu recalcularea respectivă a obligațiunii privind impozitul pe venit.

21. Contribuabilului i se permite deducerea din venitul brut a următoarelor cheltuieli:

a) primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, achitate în cuantumurile, determinate conform legislației în vigoare în perioada fiscală respectivă (alin. (6) art. 36 din Cod);

b) contribuțiile obligatorii în bugetul asigurărilor sociale de stat achitate de persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, în cuantumurile stabilite de legislație (alin. (7) art. 36 din Cod);

c) cheltuielile de investiții (alin. (4) art. 36 din Cod).

Se permite deducerea cheltuielilor de investiții ce țin de:

cheltuielile ordinare și necesare, achitate sau suportate pe parcursul anului fiscal în scopul obținerii venitului din investiții;

dobânzile pe datorie, cu condiția ca acestea să nu depășească suma venitului din investiții;

[Pct.21 lit.c), alineat modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

d) vărsămintele efectuate în fondul nestatal calificat de pensii (alin (2) art. 66 din Cod), în condițiile alin. (1) art. 67 din Cod.

În sensul prezentului Regulament, prin venit câștigat al persoanei fizice se înțelege venitul brut calculat pentru munca în calitate de angajat, obținut pentru munca în calitate de antreprenor independent sau obținut în alt mod, conform legislației. Noțiunea respectivă nu include venitul sub formă de pensii.

22. Se permite deducerea donațiilor făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare pe parcursul anului fiscal, cu condiția ca acestea să nu depășească indicatorul prevăzut la alin.(1) art. 36 al Codului. În sensul prezentului Regulament, venitul impozabil al contribuabililor se determină fără a se lua în considerare scutirile prevăzute la art. 33, art. 34 și art. 35 din Cod.

[Pct.22 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

23. Se permite deducerea defalcărilor obligatorii în Fondul republican și fondurile locale de susținere socială a populației efectuate pe parcursul perioadei fiscale în cuantumurile stabilite de legislație.

24. Scutirile, stipulate la art. 33, art. 34 și art. 35 din Cod, nefolosite de către contribuabil în anul fiscal precedent, ca rezultat al neachitării de către patron a salariului, se acordă la data achitării restanțelor la salariu în baza consimțământului în scris al contribuabilului.

În acest caz, contribuabilul va indica în declarație numai suma scutirilor acordate de către patron la sursa de plată.

Suma scutirilor nefolosite i se trece contribuabilului în contul scutirilor pentru anul fiscal următor în următoarele mărimi:

dacă suma scutirilor nefolosite este mai mare decât suma salariului calculat și neachitat – în mărimea ce nu depășește cuantumul salariului neachitat;

dacă suma scutirilor nefolosite este mai mică decât suma salariului calculat și neachitat – în mărimea sumei totale a scutirilor nefolosite.

CAPITOLUL IV. CONFIRMAREA DREPTULUI LA SCUTIRI ȘI DEDUCERI

25. Confirmarea faptului că persoana fizică este rezident al Republicii Moldova se efectuează de către contribuabil prin unul din următoarele documente:

buletinul de identitate, adeverința de naștere sau pașaportul în care este indicată viza de reședință pe teritoriul Republicii Moldova pe parcursul perioadei declarate;

actul de identitate provizoriu de modelul F-9, cu mențiunea privind cetățenia, domiciliul și fără

număr de identificare de stat (IDNP);

certificatul eliberat de autoritatea administrației publice locale din Republica Moldova, de secțiile (birourile) de evidență și documentare a populației ale Ministerului Dezvoltării Informaționale și de agenții economici rezidenți ai Republicii Moldova, care confirmă faptul că contribuabilul s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova;

documentul care confirmă că contribuabilul este o persoană cu funcții de răspundere a Republicii Moldova care s-a aflat pe un anumit termen în exercițiul funcțiunii peste hotarele republicii.

26. Dreptul la scutirea personală în mărimea indicatorului prevăzut la alin. (1) art. 33 din Cod se justifică prin documentele indicate în pct. 25 al prezentului Regulament, care confirmă că contribuabilul este rezident al Republicii Moldova.

27. Dreptul la scutirea personală în mărimea indicatorului prevăzut la alin.(2) art. 33 din Cod se justifică prin:

1) documentele indicate în pct. 25 al prezentului Regulament, care confirmă că contribuabilul este rezident al Republicii Moldova; și

2) unul din documentele indicate în tabel:

Categoriile cetățenilor care au dreptul la scutirea personală de 10 000 lei pe an	Documentele care servesc drept temei pentru acordarea scutirii	Organele care eliberează documentele respective
1	2	3
1.S-a îmbolnăvit și a suferit de boala actinică provocată de consecințele avariei de la C.A.E. Cernobîl	Legitimația participantului la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl și certificatul Consiliului de Expertiză Medicală a Vitalității (CEMV)	Ministerele, direcțiile (secțiile) militar-administrative de către care au fost trimise aceste persoane pentru lichidarea avariei de la C.A.E. Cernobîl și CEMV
2.Invalid și s-a stabilit că invaliditatea sa este în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobîl	Legitimația de pensionar cu indicarea cauzei invalidității	Direcțiile teritoriale de asistență socială, alte organe împuternicite
3.Părintele sau soția (soțul) unui participant căzut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afganistan	Legitimația care confirmă dreptul la înlesniri	Direcțiile (secțiile) militar-administrative
4.Părintele sau soția (soțul) unui participant dat dispărut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței	Legitimația care confirmă dreptul la înlesniri	Direcțiile (secțiile) militar-administrative

Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afganistan		
5.Invalid ca urmare a participării la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afganistan	Legitimația de pensionar cu indicarea cauzei invalidității	Direcțiile teritoriale de asistență socială
6.Invalid de război	Legitimația de pensionar cu indicarea cauzei invalidității	Direcțiile teritoriale de asistență socială sau alte organe de stat, abilitate cu dreptul de a elibera legitimația respectivă
7.Invalid din copilărie	Legitimația de pensionar cu indicarea cauzei invalidității	Direcțiile teritoriale de asistență socială
8.Invalid de gradul I sau II	Legitimația de pensionar cu indicarea grupeii invalidității	Direcțiile teritoriale de asistență socială sau alte organe de stat, abilitate cu dreptul de a elibera legitimația respectivă
9.Pensionar – victimă a represiunilor politice, ulterior reabilitată	Legitimația de pensionar și certificatul de reabilitare	Primăriile municipiilor, comitetele executive raionale și organele împuternicite

28. Dreptul la scutirea acordată soției (soțului) se confirmă prin:

- 1) documentele indicate în pct. 25 al prezentului Regulament, care confirmă că contribuabilii (soțul și soția) sînt rezidenți ai Republicii Moldova;
- 2) certificatul de căsătorie.

29. Dreptul la scutirea pentru persoanele întreținute se confirmă:

A) în cazul în care persoana întreținută este un descendent (înfiat) al contribuabilului prin:

- 1) documentele indicate în pct. 25 al prezentului Regulament, care confirmă că contribuabilul este rezident al Republicii Moldova;
- 2) certificatul de naștere (înfiere) al persoanei întreținute;
- 3) buletinul de identitate (pașaportul) al persoanei întreținute sau certificatul autorității administrației publice locale a Republicii Moldova, care confirmă că persoana întreținută locuiește împreună cu contribuabilul;

B) în cazul în care persoana întreținută este un ascendent (înfiator) al contribuabilului prin:

- 1) documentele indicate în pct. 25 al prezentului Regulament, care confirmă că contribuabilul este rezident al Republicii Moldova;
- 2) certificatul de naștere (înfiere) al persoanei întreținute;
- 3) buletinul de identitate (pașaportul) al persoanei întreținute sau certificatul autorității

administrației publice locale, care confirmă că persoana întreținută locuiește împreună cu contribuabilul;

C) în cazul în care persoana întreținută este un descendent (înfiat) al soției (soțului) contribuabilului prin:

1) documentele indicate în pct. 25 al prezentului Regulament, care confirmă că contribuabilul este rezident al Republicii Moldova;

2) certificatul de căsătorie;

3) certificatul de naștere (înfiere) al persoanei întreținute;

4) buletinul de identitate (pașaportul) al persoanei întreținute sau certificatul autorității administrației publice locale, care confirmă că persoana întreținută locuiește împreună cu contribuabilul;

D) în cazul în care persoana întreținută este un ascendent (înfiator) al soției (soțului) contribuabilului prin:

1) documentele indicate în pct. 25 al prezentului Regulament, care confirmă că contribuabilul este rezident al Republicii Moldova;

2) certificatul de căsătorie;

3) certificatul de naștere (înfiere) al persoanei întreținute;

4) buletinul de identitate (pașaportul) al persoanei întreținute sau certificatul autorității administrației publice locale, care confirmă că persoana întreținută locuiește împreună cu contribuabilul.

În toate cazurile prevăzute în prezentul punct ca document care confirmă că persoana întreținută locuiește împreună cu contribuabilul poate servi cartea de imobil sau alt document care confirmă acest fapt.

Dacă persoana întreținută este invalid din copilărie drept document confirmativ servește legitimația respectivă eliberată de către direcțiile teritoriale de asistență socială.

În cazurile în care persoana întreținută nu locuiește împreună cu contribuabilul, dar își face studiile la secția cu frecvență a unei instituții de învățământ, în calitate de document servește certificatul eliberat de instituția de învățământ, care confirmă că persoana întreținută își face studiile la secția cu frecvență la zi a unei instituții de învățământ mai mult de 5 luni pe parcursul anului fiscal.

În calitate de document care confirmă că contribuabilul are statut de tutore sau curator va servi hotărârea autorității administrației publice locale aferent instituirii tutelei sau curatelei.

[Pct.29 alineat introdus prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

CAPITOLUL V. CREȘTEREA ȘI PIERDERILE DE CAPITAL

30. Suma creșterii sau pierderilor de capital se determină de către contribuabili în cazurile vânzării, schimbului sau altei forme de înstrăinare (scoatere din uz) a activelor de capital.

31. Componenta activelor de capital sînt reglementate de prevederile Codului.

32. Creștere de capital se consideră excedentul sumei încasate în urma vânzării, schimbului sau altei forme de înstrăinare (scoatere din uz) a activului de capital în raport cu baza valorică a acestui activ.

33. Creșterea de capital se recunoaște ca venit în volumul ei deplin, cu excepția cazurilor prevăzute în pct. 35, 37 și 43 ale prezentului Regulament.

34. Pierdere de capital se consideră excedentul bazei valorice a activului de capital în raport cu suma încasată în urma vânzării, schimbului sau altei forme de înstrăinare (scoatere din uz) a lui.

Nu se recunosc pierderile de capital în urma înstrăinării (scoaterii din uz) proprietății private nefolosite în activitatea de întreprinzător.

35. Suma încasată ca urmare a vânzării, schimbului sau altui mod de înstrăinare (scoatere din uz) a activelor de capital este egală cu suma mijloacelor bănești și valoarea evaluată la prețul de piață al activelor de capital obținute sub formă nemonetară.

În suma încasată ca urmare a vânzării, schimbului sau altui mod de înstrăinare (scoatere din uz) a acțiunilor și altor titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător nu se includ dividendele din

deținerea acțiunilor și cotei de participație.

În suma încasată ca urmare a vânzării, schimbului sau altui mod de înstrăinare (scoatere din uz) a titlurilor de creanță, nu se includ sumele dobânzilor și comisioanelor pentru activitatea de intermediere în calitate de dealer.

36. Baza valorică a activului de capital este suma achitată de contribuabil pentru procurarea lui sau suma cheltuielilor suportate de contribuabil pentru crearea acestui activ de capital.

Sumele achitate pentru procurarea, cheltuielile suportate pentru crearea activelor de capital urmează a fi confirmate documentar.

37. Baza valorică a activului procurat este egală cu baza valorică a activului transmis, majorat cu suma compensației acordate.

Pentru contribuabilul, care transmite activul de capital, baza valorică ajustată a activului de capital transmis se majorează cu suma compensației acordate.

Pentru contribuabilul, care obține activul de capital, baza valorică a activului de capital obținut se reduce cu suma compensației primite.

38. Dacă în urma unei tranzacții, contribuabilul obține în proprietate două sau mai multe active de capital, suma achitată se distribuie fiecărui activ de capital obținut proporțional cu valoarea lor de piață la data efectuării tranzacției.

39. Activele de capital aflate în posesia contribuabilului la 1 ianuarie 1998 se consideră procurate la prețurile de piață, în vigoare la această dată.

40. Baza valorică a activelor de capital dobândite în proprietatea contribuabilului după 1 ianuarie 1998 se determină în baza documentelor ce atestă trecerea dreptului de proprietate în conformitate cu legislația în vigoare (contractul de vânzare-cumpărare, factura de expediție, factura fiscală, precum și alte documente care atestă trecerea dreptului de proprietate).

41. Baza valorică a activului de capital, obținută de către contribuabil ca rezultat al unei donații după 1 ianuarie 1998 este prețul ce reprezintă mărimea maximă dintre baza valorică ajustată a activului de capital ce s-a creat la donator sau prețul lui de piață la momentul donației.

42. Baza valorică a activelor de capital sub formă de acțiuni sau alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător obținută ca rezultat al contribuției la capitalul unui agent economic efectuate după 1 ianuarie 1998 este valoarea contribuției exprimată în bani conform documentelor de fondare a agentului economic.

43. Baza valorică a activelor de capital sub formă de acțiuni și alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător, în cazul în care contribuabilul obține de la mai multe persoane proprietatea asupra unuia și aceluiași agent economic care reflectă valori diferite, se determina în mărimea mediei aritmetice calculate.

44. În caz de nerecunoaștere a venitului la înlocuirea forțată a proprietății, baza valorică a proprietății de înlocuire se consideră baza valorică ajustată a proprietății înlocuite.

Proprietatea se consideră înlocuită în mod forțat, dacă ea este parțial sau total distrusă, furată, sechestrată sau destinată demolării, ori dacă contribuabilul este forțat într-un oarecare alt mod să-și abandoneze proprietatea din cauza pericolului sau inevitabilității uneia din acțiunile sau evenimentele menționate.

45. Contribuabilul nerezident, care obține statut de rezident, are dreptul să determine valoarea activelor de capital ce-i aparțin la data obținerii statutului de rezident, care se determină în modul general stabilit.

46. Creșterea sau pierderile de capital nu se recunosc în cazul transmiterii (redistribuirii) activelor de capital între:

a) soți; sau

b) foștii soți, în cazul în care o astfel de redistribuire (transmitere) rezultă din necesitatea împărțirii proprietății comune în caz de divorț.

47. Mărimea creșterii de capital recunoscute, rezultată din înstrăinarea de către contribuabil a locuinței, se micșorează cu suma de 10 000 lei pentru fiecare din anii ce urmează după anul 1997, pe parcursul căruia (sau căror) ea a fost în proprietatea cetățeanului și s-a considerat ca locuință de bază a lui. Această prevedere nu se aplică în cazul locuinței de bază a cărei bază valorică este

valoarea estimată în modul stabilit.

Locuință de bază se consideră locuința care s-a aflat în proprietatea contribuabilului pe parcursul a nu mai puțin de 3 ani, perioadă care expiră la data înstrăinării și care pe tot parcursul ultimilor 3 ani, i-a servit drept domiciliu de bază.

Domiciliu de bază se consideră locul de trai permanent al contribuabilului, unde are viză de domiciliu (reședință), cu excepția vizei temporare.

48. Suma cu care se micșorează mărimea creșterii de capital (10 000 lei pentru fiecare an) se acordă, inclusiv pentru anul în care locuința de bază a devenit proprietate a cetățeanului, precum și pentru anul în care a avut loc înstrăinarea locuinței.

49. Persoana care face o donație se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă dintre baza lui valorică ajustată sau valoarea lui estimată la prețuri de piață în momentul donației.

50. Contribuabilul care pierde statutul de rezident se consideră că și-a vândut activele de capital, cu excepția proprietății imobiliare, la prețurile de piață în vigoare la data când a pierdut statutul de rezident.

51. La data decesului contribuabilului, toată proprietatea acestuia (cu excepția celei, venitul de pe urma căreia este scutit de impozite) se consideră ca fiind vândută moștenitorilor la prețul ei de piață.

Baza valorică a proprietății menționate mai sus este egală cu valoarea ei de piață.

52. Proprietatea, venitul de pe urma căreia este scutit de impozite, include:

a) locuința de bază a contribuabilului decedat;

b) proprietatea privată materială a persoanei decedate, care nu a fost utilizată în activitatea de întreprinzător și nu a rezultat din activitatea de investiții, cu excepția cazului prevăzut la lit .c);

c) proprietatea materială privată a membrului decedat al gospodăriei țărănești (de fermier), în cazul moștenirii ei de către un membru al gospodăriei sau o persoană care devine membru al acestei gospodării;

d) anuitățile și alt venit de pe urma utilizării proprietății, cu caracter de plăți periodice, care sînt impozabile pentru moștenitori.

53. Pentru moștenitori, baza valorică a activelor de capital, venitul de pe urma cărora este scutit de impozite, este egală cu baza valorică ajustată a lor, care s-a creat la contribuabilul decedat.

54. Dacă pachetul de control (50% sau mai multe cote de participație) al agentului micului business se transmite în urma decesului proprietarului în posesia moștenitorilor, aceștia în locul determinării creșterii sau pierderilor de capital conform pct. 53 al prezentului Regulament, pot să determine bazele valorice ale cotelor lor în acest pachet de control, pornind de la baza valorică ajustată a pachetului de control, care a aparținut contribuabilului decedat.

În astfel de cazuri baza valorică a pachetului de control pentru moștenitori va fi baza valorică ajustată a lui care s-a creat la persoana decedată.

55. Dacă la momentul decesului, contribuabilul se află în posesia pachetelor de control a mai multor agenți ai micului business, prevederile pct. 54 al prezentului Regulament se aplică numai față de un singur agent, la alegerea moștenitorilor de gradul întâi.

Moștenitori de gradul întâi se consideră soțul supraviețuitor, descendenții și ascendenții contribuabilului (inclusiv înfiații și înfietorii).

56. Suma creșterii de capital în perioada declarată, care este inclusă în componența venitului brut, este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscută în perioada declarată asupra oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul acestei perioade.

57. Deducerea pierderilor de capital în perioada declarată se permite în limitele creșterii de capital obținute în aceeași perioadă. Excepție fac cazurile indicate în pct. 59 al prezentului Regulament.

58. Pierderile de capital a căror deducere în perioada declarată nu este permisă conform pct. 57 al prezentului Regulament, sînt considerate ca pierderi de capital suportate în anul fiscal următor. Perioada de timp, pe parcursul căreia pot fi trecute pierderile de capital nu este limitată.

59. Restricțiile privind deducerea pierderilor de capital prevăzute în pct. 57 al prezentului

Regulament nu se aplică contribuabilului pentru anul fiscal în care a decedat. În cazurile când suma pierderilor de capital a contribuabilului în anul în care a decedat depășește suma creșterii de capital obținute de el în același an, suma excedentară a pierderilor asupra creșterii de capital se deduce din venitul brut al contribuabilului obținut pe parcursul anului fiscal în care a decedat.

Capitolul VI. IMPOZITAREA VENITULUI CONTRIBUABILULUI DECEDAT

60. Venitul obținut de către contribuabilul decedat se consideră ca venit obținut de către o singură persoană fizică și se impozitează conform declarației prezentate în numele contribuabilului decedat de către persoana care-i administrează succesiunea.

61. La determinarea venitului impozabil al contribuabilului – rezident în anul fiscal în care a decedat se permit deducerile și scutirile la care el a avut dreptul pe parcursul anului fiscal în care a decedat.

62. La determinarea venitului impozabil obținut de contribuabilul – rezident decedat în anii următori, după anul în care a avut loc decesul se permit deducerile la care are dreptul și nu se permit scutirile.

CAPITOLUL VII. PREVEDERI PENTRU NEREZIDENȚI

63. Persoana fizică nerezidentă care prezintă declarația are dreptul la trecerea în cont a impozitelor reținute la sursa de plată din plățile salariale în conformitate cu art. 88 al Codului.

64. Este scutit de impozit venitul membrilor personalului diplomatic și consular, al personalului administrativ și tehnic și al personalului de serviciu al acestora, precum și al membrilor familiilor lor (dacă nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova sau dacă nu au reședință permanentă în Republica Moldova).

65. Nu se impozitează venitul obținut de către personalul străin (consultanții) care activează în cadrul tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Venitul angajaților rezidenți care activează în cadrul tratatelor internaționale menționate se impozitează în modul general stabilit, dacă tratatul internațional nu prevede altfel. Lista tratatelor internaționale privind asistența tehnică, la care Republica Moldova este parte, și proiectele de asistență tehnică se aprobă de Guvern.

66. Impozitul pe venit la sursa de plată se reține de la nerezidenți, indiferent de forma și locul achitării venitului.

67. La determinarea venitului impozabil al contribuabilului – nerezident se ține cont numai de venitul obținut din sursele aflate în Republica Moldova. Se permite deducerea numai a acelor cheltuieli, pierderi și plăți legate direct de obținerea acestui venit în cazul în care aceasta este prevăzut în Cod.

68. Persoana fizică, care încetează a fi persoană rezidentă, este considerată persoana care ca și cum ar fi vîndut toată proprietatea, cu excepția proprietății imobiliare, la prețul ei de piață la momentul cînd a încetat de a mai fi rezidentă.

69. Orice persoană fizică - nerezidentă, care obține statutul de rezident are dreptul la determinarea valorii de piață a proprietății sale în momentul obținerii statutului de rezident, valoarea determinată în acest mod constituie baza valorică a proprietății sale, care se ia în considerare la determinarea venitului lui în urma vînzării acestei proprietăți.

CAPITOLUL VIII. TRECEREA IMPOZITULUI ÎN CONT

70. Contribuabilul are dreptul să depună declarația în cazurile în care suma impozitului pe venitul reținut și/sau achitat de sine stătător depășește suma impozitului pe venitul calculat din venitul total obținut în perioada declarată. În astfel de cazuri, în baza declarației se efectuează recalcularea impozitului pe venit și suma plătită în plus poate fi trecută în contul achitării datoriilor aferente altor impozite, iar în lipsa acestora se restituie.

De asemenea, organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat, cu acordul contribuabilului, are dreptul să treacă suma respectivă în contul achitărilor ulterioare ale impozitului pe venit.

Trecerea în cont a sumelor impozitului pe venit reținute conform art. 88, 89 și 90 din Cod se efectuează în baza Informației privind tipul venitului achitat, suma acestuia, suma scutirilor

acordate conform art.33-35 din Cod, suma deducerilor prevăzute la alin. (6) și (7) art.36 din Cod, precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii, prezentate persoanei fizice de către orice persoană care desfășoară activitate de întreprinzător, orice reprezentanță, conform pct.20) art.5 din Cod, instituție, organizație, inclusiv orice autoritate publică și instituție publică care a efectuat plăți în folosul persoanelor fizice, în termen de până la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile conform prevederilor alin. (4) art. 92 din Cod.

71. În cazul în care contribuabilul a îndreptat suma impozitului reținut și/sau achitat în plus spre achitarea datoriilor la alte impozite sau în contul achitării impozitului pe venit pe perioada următoare, suma impozitului spre rambursare se micșorează cu sumele menționate, iar spre restituire se îndreaptă numai diferența pozitivă dintre sumele respective.

La sumele impozitului pe venit reținut și/sau achitat în plus, trecut în contul achitării datoriilor la alte impozite sau în contul achitării impozitului pe venit pe perioada următoare, nu se calculează dobânda.

CAPITOLUL IX. IMPOZITAREA VENITULUI DIN INVESTIȚII ȘI VENITULUI FINANCIAR OBTINUTE ÎN STRĂINĂTATE

72. În componența venitului din investiții și venitului financiar obținute în străinătate, se includ următoarele tipuri de venituri, obținute peste hotarele Republicii Moldova:

- dividendele;
- dobânda;
- royalty;
- chiria (arenda);
- venitul de la înstrăinarea activelor de capital.

73. Se permite deducerea cheltuielilor suportate în legătură cu obținerea venitului din investiții și venitului financiar obținute în străinătate (în contextul alin.(4) art.36 din Cod), dar numai în limita venitului obținut.

74. Trecerea în cont a impozitului achitat în străinătate este expus la art. 82 din Cod.

75. Se permite trecerea în cont a impozitului achitat pe parcursul perioadei declarate în străinătate pe venitul din investiții și venitul financiar cu condiția prezentării de către contribuabil a documentului, care confirmă achitarea (reținerea) impozitului pe venit peste hotarele Republicii Moldova, certificat de organul competent al statului străin respectiv, cu traducere în limba de stat.

76. Mărimea trecerii în cont, pentru orice an fiscal nu poate depăși suma care ar fi fost calculată la cotele aplicate în Republica Moldova față de acest venit.

77. Trecerea în cont a impozitului achitat în alt stat se efectuează în anul în care venitul respectiv este supus impozitării în Republica Moldova.

CAPITOLUL X. PREZENTAREA DECLARAȚIEI ȘI ACHITAREA LA BUGET A IMPOZITULUI PE VENIT

78. Toți contribuabilii au dreptul de a prezenta declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit.

79. Declarația se prezintă de orice contribuabil – persoană rezidentă (cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin, apatrid, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții), care are obligația de a achita impozitul pe venit.

Aceștia sînt contribuabilii la care suma impozitului calculat din totalul veniturilor obținute pe parcursul perioadei declarate este mai mare decît suma impozitului pe venit, reținut la sursa de plată pe parcursul acestei perioade și/sau achitat de sine stătător.

80. Contribuabilul – persoană rezidentă (cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin, apatrid, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții), indiferent de obligațiile de achitare a impozitului pe venit, este obligat să prezinte declarația, chiar dacă nu are obligații de a achita impozitul pe venit, dacă pe parcursul anului fiscal:

- a) a obținut din surse, altele decît salariul, un venit impozabil anual ce depășește mărimea scutirii personale, stabilită conform alin.(1) art.33 din Cod;

- b) a obținut venit impozabil sub formă de salariu, care depășește suma indicată la liniuța a doua

lit.b) alin.2 art.83 din Cod, cu excepția persoanelor fizice care au obținut un astfel de venit la un singur loc de muncă;

c) a obținut venit atât sub formă de salariu, cât și din surse, altele decât salariul, dacă acest venit impozabil depășește suma indicată la liniuța a treia lit.b) alin.2 art.83 din Cod;

d) intenționează să-și schimbe domiciliul permanent din Republica Moldova în altă țară. În acest caz contribuabilul prezintă declarația pe întreaga perioadă a anului de gestiune cât a fost rezident;

e) administrează succesiunea proprietarului decedat.

81. Declarația se prezintă la organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat nu mai târziu de 31 martie al anului, care urmează nemijlocit după anul fiscal declarat.

Termenul - limită de prezentare a declarației, care revine pe ziua de odihnă (nelucrătoare) sau sărbătoare, se transferă pe prima zi de lucru, după ziua de odihnă sau sărbătoare.

În cazul schimbării domiciliului permanent al cetățeanului din Republica Moldova în altă țară, declarația se prezintă pînă în ultima zi de lucru ce precede ziua de plecare din Republica Moldova.

82. În cazul în care contribuabilul depune cerere în scris, organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat poate prelungi termenul de prezentare a declarației pînă la 90 de zile. Termenul se prelungește numai în cazul în care cererea a fost depusă înainte de expirarea termenului stabilit pentru prezentarea declarației.

Modelul cererii privind prelungirea termenului de prezentare a declarației este prezentată conform anexei la prezentul Regulament.

83. Contribuabilul care prezintă declarația, calculează de sine stătător suma impozitului pe venit necesară achitării (rambursării) la (de la) buget.

Impozitul pe venit se achită la buget nu mai târziu de termenul stabilit pentru prezentarea declarației, fără a se ține cont de prelungirea lui, adică nu mai târziu de 31 martie a anului care urmează nemijlocit după anul fiscal declarat.

În cazurile în care contribuabilul prezintă declarația din motivul schimbării domiciliului permanent din Republica Moldova în altă țară, impozitul se achită nu mai târziu de ultima zi lucrătoare anterioară zilei plecării din Republica Moldova.

Impozitul pe venit se achită pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, unde se depune declarația.

84. Recalcularea și restituirea impozitului pe venit se efectuează în baza declarației, care se prezintă organelor teritoriale ale Serviciului Fiscal de Stat, iar dobînda se apreciază pentru perioada determinată conform modului prevăzut de art. 176 din Cod.

85. Contribuabilul depune declarația la organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat, unde el își are domiciliul de bază (viza de domiciliu) în momentul prezentării ei.

În cazul în care contribuabilul nu dispune de domiciliu de bază, declarația se prezintă la organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat, în raza căruia se deservește întreprinderea, care a constituit ultimul loc de muncă al persoanei fizice.

Contribuabilii care au domiciliu de bază în unitățile administrativ-teritoriale care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova, prezintă declarația la organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat, corespunzător razei de deservire stabilite conform art. 132 alin. (5) din Codul fiscal.

[Pct.85 modificat prin HG985 din 23.12.11, MO238-242/30.12.11 art.1084]

CAPITOLUL XI. ACHITAREA IMPOZITULUI DIN DAREA ÎN FOLOSINȚĂ A PROPRIETĂȚII IMOBILIARE

86. Achitarea impozitului de către persoanele fizice din darea în folosință a proprietății imobiliare se efectuează în conformitate cu prevederile alin. (34) și alin.(4) art.901 din Cod.

Subiecții impunerii - persoane fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător și transmit altor persoane, decât cele specificate la alin.(1) art.90 din Cod, în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct) proprietate imobiliară, achită impozit în mărime de 5% din valoarea contractului.

Persoanele fizice menționate sînt obligate, în termen de 3 zile de la data încheierii contractului, să înregistreze contractul încheiat la organul fiscal în raza căruia sînt deservite.

Impozitul se achită lunar cel târziu la data de 2 a lunii în curs, sau în avans. Dacă proprietatea imobiliară a fost transmisă în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct) după data de 2, termenul de plată în această lună va fi a doua zi din momentul încheierii contractului. Suma impozitului achitat în avans nu se va restitui din buget.

Achitarea impozitului din darea în folosință a proprietății imobiliare scutește beneficiarul venitului specificat de la includerea în componența venitului brut, precum și de la declararea acestuia.

Prevederile respective se pun în aplicare cu începere de la 1 ianuarie 2008.

CAPITOLUL XII. REGULI SPECIALE

REFERITOARE LA VENIT

87. Venitul obținut în valută străină se recalculează în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data achitării lui. Modul de evaluare a rezultatelor obținute din efectuarea operațiunilor în valută străină, în scopul determinării obligațiilor fiscale, se determină în conformitate cu actele normative ale Guvernului.

[Pct.87 modificat prin HG928 din 12.12.12, MO263-269/21.12.12 art.1001]

88. Orice persoană care desfășoară activitate de întreprinzător, orice reprezentanță, conform pct.20) art.5 din Cod, instituție, organizație, inclusiv orice autoritate publică și instituție publică care efectuează plăți în folosul persoanelor fizice, în termen de până la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, este obligat să prezinte beneficiarului acestor plăți informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, suma scutirilor acordate conform art. 33-35 din Cod, suma deducerilor prevăzute la alin. (6) și (7) art.36 din Cod, precum și suma impozitului reținut în modul stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor.

În cazurile în care contribuabilii își schimbă domiciliul permanent din Republica Moldova în altă țară, informația nominalizată se eliberează în termen de trei zile lucrătoare de la data solicitării acesteia.

89. Modelul declarației, precum și modul de completarea a acesteia se efectuează în modul stabilit de Guvern.

[Pct.89 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

[anexa](#)

Anexa nr. 3
la Hotărârea Guvernului nr. 77
din 30 ianuarie 2008

REGULAMENTUL

PRIVIND REȚINEREA IMPOZITULUI PE VENIT LA SURSA DE PLATĂ DIN ALTE PLĂȚI DECÎT SALARIUL

CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Obiectivul Regulamentului privind reținerea impozitului pe venit la sursa de plată din alte plăți decît salariul (în continuare – Regulament) constă în reglementarea modului de calculare, reținere și achitare la buget a impozitului pe venit reținut la sursa de plată din alte plăți decît salariul de către contribuabilii care efectuează asemenea plăți.

2. Impozitul pe venit se reține la sursa de plată din plățile, altele decît salariul, efectuate în folosul următorilor subiecți ai impunerii:

cetățenii Republicii Moldova;

cetățenii străini;

apatrizii;

întreprinzătorii individuali;

agenții economici rezidenți;

agenții economici nerezidenți;

reprezentanțele permanente ale nerezidenților pe teritoriul Republicii Moldova.

3. Reținerea impozitului pe venit la sursa de plată din plățile, altele decât salariul, efectuate în folosul subiecților impunerii, se efectuează, în cazurile prevăzute de Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (în continuare – Cod) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială), de către orice persoană care desfășoară activitate de întreprinzător, orice reprezentanță, conform pct. 20) art. 5 din Cod, instituție, organizație, inclusiv orice autoritate publică și instituție publică, care efectuează plățile respective conform alin. (1) art. 90 din Cod.

4. Obiect al impunerii la sursa de plată este:

pentru cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii:

a) venitul îndreptat spre achitare în folosul lor, altul decât cel sub formă de salarii, inclusiv în formă nemonetară, care reprezintă surse de venit impozabile, indicate în art.18 al Codului;

b) sumele dobânzilor și royalty achitate în folosul lor;

c) veniturile indicate la art. 901 din Cod, achitate în folosul lor, din care se efectuează reținerea finală la sursa de plată;

pentru agenții economici rezidenți și reprezentanțele permanente ale nerezidentului pe teritoriul Republicii Moldova:

a) sumele royalty achitate în folosul lor;

b) sumele plăților pentru serviciile indicate în alin. (2) art. 90 din Cod, achitate în folosul lor;

pentru persoanele fizice și juridice nerezidente – sumele veniturilor indicate în art. 71 al Codului.

Reținerea impozitului la sursa de plată se efectuează, indiferent de forma achitării venitului, fie în formă bănească (monetară), fie în formă nemonetară, spre exemplu, achitarea cu marfă, acțiuni, prestarea de servicii.

CAPITOLUL II. REȚINEREA IMPOZITULUI DIN DOBÂNZI ȘI ROYALTY (PREVEDERILE ART. 89 DIN COD)

5. Fiecare plătitor de dobânzi în folosul persoanelor fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), și royalty (cu excepția plăților efectuate către nerezidenți) este obligat să rețină din fiecare dobândă și royalty și să achite ca parte a impozitului o sumă egală cu indicatorul stabilit la alin. (1) art. 89 din Cod din plata efectuată.

6. Prevederile pct. 5 al prezentului Regulament, în partea ce ține de reținerea impozitului pe venit la sursa de plată nu se aplică asupra:

dobânzilor persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor înregistrate într-o formă de organizare juridică a activității de întreprinzător, de la depozitele bancare, valorile mobiliare corporative sub formă de obligațiuni și valorile mobiliare, care sînt instrumente ale pieței monetare, cum ar fi certificatele bancare de depozit și cambiile bancare, precum și de la depunerile membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut ale cetățenilor amplasate pe teritoriul Republicii Moldova (reprezintă surse de venit neimpozabile pînă la 1 ianuarie 2015 în baza alin. (7) art. 24 din Legea nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal (în continuare – Lege) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială);

[Pct.6 al.2) modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

dobânzilor de la hîrțile de valoare de stat, achitate în folosul persoanelor fizice, cu excepția celor înregistrate într-o formă de organizare juridică a activității de întreprinzător (reprezintă surse de venit neimpozabile pînă la 1 ianuarie 2015 în baza alin. (9) art. 24 din Lege).

7. Nu se efectuează reținerea impozitului din sumele royalty, achitate în folosul persoanelor fizice în vîrstă de 60 și mai mulți ani dacă acestea prezintă plătitorului un document care atestă vîrsta lor (buletinul de identitate, pașaportul sau adeverința de naștere). Persoanele menționate sînt obligate să prezinte plătitorului de royalty copia sau extrasul din documentele originale indicate, care urmează a fi verificate de agentul economic – plătitor al royalty.

CAPITOLUL III. REȚINEREA IMPOZITULUI DIN ALTE PLĂȚI EFECTUATE ÎN FOLOSUL REZIDENTULUI (PREVEDERILE ART. 90 DIN COD)

8. Orice persoană care desfășoară activitate de întreprinzător, orice reprezentanță, conform

pct.20) art.5 din Cod, instituție, organizație, inclusiv orice autoritate publică și instituție publică, ce achită serviciile prevăzute la alin. (2) art. 90 din Cod, reține, în prealabil, ca parte a impozitului, o sumă în mărime de 5% din plata respectivă ce urmează a fi trecută în contul impozitului pasibil de a fi achitat de către persoanele ce prestează serviciile prevăzute la alin.(2) art. 90 din Cod.

Sumele din care urmează a fi reținute 5 la sută nu includ taxa pe valoarea adăugată și alte plăți obligatorii la buget și fondurile extrabugetare (de exemplu, taxa de amplasare a publicității, stabilită prin Titlul VII din Codul fiscal).

Suma achitată la buget a impozitului reținut în prealabil de către beneficiarul serviciului urmează a fi trecută, în conformitate cu art. 81 din Cod, în contul impozitului pe venit pasibil de a fi achitat de către persoanele care prestează aceste servicii.

9. Suma în mărime de 5 la sută se reține, conform pct. 8 al prezentului Regulament, la plata pentru următoarele tipuri de servicii, prevăzute prin alin. (2) art. 90 din Cod:

- a) locațiune, dare în arendă (cu excepția arendei terenurilor agricole);
- b) servicii de publicitate (reclamă): publicitatea (reclama) prin intermediul publicațiilor periodice, la radio și televiziune, publicitatea (reclama) exterioară și pe mijloacele de transport, publicitatea (reclama) în locul de comercializare a mărfurilor și de desfășurare a manifestațiilor cultural-teatrale și sportive, alte genuri de publicitate (reclamă);
- c) servicii de audit: organizarea, restabilirea și ținerea evidenței contabile, întocmirea rapoartelor financiare și a declarațiilor fiscale, estimarea situației financiare, analiza activității economico-financiare, organizarea evidenței computerizate, evaluarea patrimoniului, asistența în domeniul impozitării și gestiunii; asistența juridică în problemele de activitate economico-financiară;
- d) servicii de management, marketing, consultanță: elaborarea de noi concepții de gestiune, prospectarea pieței, a cererilor și necesităților reale ale cumpărătorului, cercetarea și prognoza pieței interne și mondiale de mărfuri, servicii, elaborarea de noi tehnologii, elaborarea studiilor de fezabilitate pentru obiectivele de colaborare internațională, crearea întreprinderilor mixte etc.;
- e) servicii de protecție și pază a persoanelor și bunurilor, prestate de către organizațiile și persoanele care practică activitate de depistare-protecție, conform legislației;
- f) servicii ce țin de instalarea, deservirea și reparația tehnicii de calcul, a utilajului de comunicație și de rețea, a mecanismelor periferice; servicii de prelucrare a datelor, creare și întreținere a bazelor de date și alte servicii în domeniul informaticii.

În documentele, care confirmă faptul achitării pentru servicii (inclusiv prin decontări, în numerar, prin barter etc.), suma reținută ca parte a impozitului în mărime de 5 la sută se indică într-un rînd separat.

În cazul în care are loc achitarea treptată (în rate) pentru serviciul de care s-a beneficiat (marfa procurată) și este necesară reținerea impozitului pe venit la sursa de plată conform Codului, impozitul conform cotei în vigoare se va reține din suma efectivă ce se achită.

10. Reținerea impozitului pe venit la sursa de plată, în conformitate cu art. 90 din Cod, nu se efectuează în următoarele cazuri:

a) dacă plata se efectuează pentru serviciile prestate de către persoanele, care cu respectarea anumitor condiții beneficiază de facilități fiscale la impozitul pe venit în conformitate cu Codul, Legea sau legea bugetului de stat pe anul respectiv. Lista documentelor ce servesc temei pentru ca persoana, ce efectuează plată pentru serviciile prestate de către categoriile de contribuabili nominalizate, să nu rețină ca parte a impozitului pe venit o sumă egală cu 5 la sută, este specificată în tabelul de mai jos;

b) dacă plata se efectuează pentru serviciile prestate de către titularii patentei de întreprinzător. Drept temei pentru nereținerea impozitului din plățile efectuate în folosul deținătorului de patentă servește patenta de întreprinzător pentru desfășurarea activității în domeniul serviciilor pentru care se efectuează plata, cu condiția că patenta de întreprinzător este valabilă (adică cu termenul valabilității neexpirat) și aplicabilă (serviciul prestat coincide cu denumirea acestuia (genul de activitate) din patenta de întreprinzător). Pentru acest scop deținătorul patentei trebuie să prezinte persoanei, căreia i-a fost prestat serviciul, copia patentei de întreprinzător.

Tabel. Categoriile contribuabililor din plățile în favoarea cărora nu se reține la sursa de plată

impozitul pe venit și lista actelor legislative ce servesc drept temei pentru a nu reține impozitul

[tabel](#)

CAPITOLUL IV. REȚINEREA DIN PLĂȚILE, ALTELE DECÎT SALARIUL, EFECTUATE ÎN FOLOSUL PERSOANEI FIZICE (PREVEDERILE ALIN. (3)

ART. 90 DIN COD)

11. Persoanele indicate la alin. (1) art. 90 din Cod, de asemenea rețin, în prealabil, ca parte a impozitului, o sumă egală cu 5% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, exceptînd întreprinzătorii individuali și gospodăriile țărănești (de fermier), pe veniturile obținute de către aceasta conform art.18 al Codului.

12. Nu se reține în prealabil ca parte a impozitului suma în mărime de 5% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice sub formă de salarii (plăți salariale) (inclusiv prime, facilități), dividende, dobînzi, royalty și alte venituri, impozitarea cărora se efectuează conform art. 88, 89, 901 și 91 din Cod. De asemenea, nu se reține impozitul în mărime de 5% din veniturile achitate persoanelor fizice, stabilite conform art. 20 din Cod și art. 24 din Lege în calitate de surse de venit neimpozabile și în cazurile în care prin Cod sau Lege e prevăzută expres nereținerea prealabilă a impozitului pe venit la sursa de plată prin derogare de la prevederile în baza alin. (3) art. 90 din Cod.

CAPITOLUL V. REȚINEREA FINALĂ A IMPOZITULUI DIN UNELE TIPURI DE VENIT (PREVEDERILE ART. 901 DIN COD)

13. Conform alin. (1) art. 901 din Cod, fiecare plătitor de cîștiguri de la campaniile promoționale (persoanele specificate la alin. (1) art. 90 din Cod), este obligat să rețină din fiecare cîștig și să verse la buget un impozit în mărime de 10% din valoarea cîștigului.

[Pct.13 al.1) modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

Nu se efectuează rețineri din cîștigurile de la campaniile promoționale, în partea în care valoarea fiecărui cîștig nu depășește 10% din indicatorul specificat la alin.(1) art.33 din Cod⁷.

⁷ Pînă la operarea modificărilor la lit. p1) art. 20 din Cod, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 268-XVI din 28 iulie 2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 142-145, art. 702), adică pînă la 8 septembrie 2006, în cazul în care valoarea cîștigului depășea 10% din indicatorul stabilit la alin. (1) art. 33 din Cod, reținerea finală a impozitului se efectua din întreaga sumă.

[Pct.13 al.2) modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

[Pct.13 al.3) exclus prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

14. În conformitate cu prevederile alin. (3) art. 901 din Cod, persoanele specificate la alin.(1) art. 90 din Cod rețin un impozit în mărime de 10% din veniturile obținute de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, de la transmiterea în posesie și/sau folosință (locațiune, arendă, uzufruct) a proprietății mobiliare și imobiliare, cu excepția arendei terenurilor agricole.

15. Începînd cu 1 ianuarie 2008, în baza alin. (3)¹ art. 901 din Cod, persoanele specificate la alin. (1) art. 90 din Cod rețin și achită la buget un impozit în mărime de 15% din:

a) dividende, cu excepția celor achitate agenților economici rezidenți;

b) suma retrasă din capitalul social aferentă majorării capitalului social din repartizarea profitului net și/sau altor surse constatate în capitalul propriu între acționari (asociați) în conformitate cu cota de participare depusă în capitalul social, începînd cu perioada fiscală 2010;

[Pct.15 lit.b) în redacția HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

c) veniturile îndreptate spre achitare fondatorilor întreprinzătorilor individuali sau gospodăriilor țărănești (de fermier). Prevederea prezentei litere nu se aplică fondatorilor întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier) care obțin venituri din vînzări în mărime de pînă la 3 milioane de lei pe an și al căror număr mediu de personal nu depășește 9 persoane.

[Pct.15 lit.c) introdusă prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

16. Începînd cu 1 ianuarie 2008, fiecare plătitor de cîştiguri de la jocurile de noroc (persoanele specificate la alin.(1) art.90 din Cod) este obligat să reţină din fiecare cîştig şi să verse la buget un impozit în mărimea stabilită la alin.(33) art.90¹ din Cod.

[Pct.16 în redacţia HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

17. Reţinerea finală a impozitului stabilită prin alin.(1), (3), (31), (33) şi (34) art. 901 din Cod, scuteşte beneficiarul cîştigurilor şi veniturilor specificate la pct. 13-16 ale prezentului Regulament, de la includerea lor în componenţa venitului brut, precum şi de la declararea acestora.

CAPITOLUL VI. REŢINEREA IMPOZITULUI DIN VENITURILE NEREZIDENTULUI (PREVEDERILE ART. 91 DIN COD)

18. În conformitate cu alin. (1) art. 91 din Cod, persoanele menţionate la alin.(1) art.90 din Cod reţin din veniturile nerezidentului, specificate la art.71 din Cod, un impozit din suma plăţilor în folosul nerezidentului (fără dreptul trecerii în cont a acestora pentru nerezident) în mărime de 15% din:

- plăţile direcţionate spre achitare nerezidentului în formă monetară şi nemonetară, a căror sumă nu este deductibilă în scopuri fiscale;
- alte venituri.

[Pct.18 în redacţia HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

19. Întregul venit al contribuabilului nerezident se împarte în venit obţinut:

- a) în Republica Moldova din activităţi de întreprinzător (inclusiv veniturile legate de activitatea de întreprinzător) sau din munca prin contract (acord) de muncă;
- b) peste hotarele Republicii Moldova din activităţi de întreprinzător sau din munca prin contract (acord) de muncă.

Dacă capitolul 11 din titlul II al Codului nu prevede altfel, la determinarea venitului impozabil al nerezidenţilor:

- a) se va ţine cont numai de venitul obţinut în Republica Moldova;
- b) se va permite deducerea numai a acelor cheltuieli, care vizează direct venitul menţionat la lit. a), supus impunerii în Republica Moldova.

Astfel, venitul nerezidentului se consideră obţinut pe teritoriul Republicii Moldova doar în cazul în care acesta este legat de activitatea de întreprinzător desfăşurată pe teritoriul republicii. Veniturile obţinute peste hotarele Moldovei în urma desfăşurării activităţii de întreprinzător pe teritoriul ţării străine, nu constituie obiectul impozitării cu impozitul pe venit (la sursa de plată) în Republica Moldova.

20. Veniturile nerezidenţilor, obţinute în Republica Moldova sînt specificate la art. 71 din Cod.

21. Reţinerea impozitului prevăzută la pct. 18 din prezentul Regulament nu se efectuează, respectiv prevederile alin. (1) art. 91 din Cod nu se aplică:

[Pct.21 lit.a) exclusă prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]

b) veniturilor obţinute sub formă de salariu, reţinerea din care se efectuează conform art. 88 din Cod la cotele stabilite la lit. a) art. 15 din Cod.

Reţinerea conform art. 88 din Cod se efectuează din:

- veniturile obţinute din activitatea desfăşurată conform contractului (acordului) de muncă sau din cea desfăşurată în baza altor contracte similare cu caracter civil, inclusiv onorariile conducătorilor, fondatorilor sau membrilor consiliului de administraţie şi/sau alte plăţi primite de membrii organelor de conducere ale persoanei juridice rezidente, indiferent de locul exercitării efective a obligaţiilor administrative încredinţate acestor persoane;
- veniturile sub formă de facilităţi, specificate la articolul 19 din Cod, acordate de patron (beneficiar) persoanelor fizice nerezidente.

22. Conform alin. (1) art. 4 din Cod, dacă un tratat internaţional care reglementează impozitarea sau include norme ce reglementează impozitarea, la care Republica Moldova este parte, stipulează alte reguli şi prevederi decît cele prevăzute de legislaţia fiscală, se aplică regulile şi prevederile tratatului internaţional.

Astfel, impozitarea veniturilor achitate în folosul nerezidentului, adică reținerea impozitului pe venit la sursa de plată, se efectuează cu abateri de la prevederile pct. 18 și 21 ale prezentului Regulament în cazurile, în care există un acord (o convenție) internațional(ă) privind evitarea dublei impuneri sau alte tratate internaționale în ce privește normele impozitării, la care Republica Moldova este parte și care, sînt ratificate în modul stabilit, care prevăd alte reguli și prevederi de impozitare decît cele prevăzute de Cod. În astfel de cazuri la reținerea impozitului pe venit la sursa de plată se aplică regulile și prevederile acestor tratate (acorduri, convenții).

**CAPITOLUL VII. ACHITAREA IMPOZITELOR REȚINUTE
LA SURSA DE PLATĂ ȘI PREZENTAREA CĂTRE ORGANELE
FISCALE ȘI CONTRIBUABILI A DOCUMENTELOR PRIVIND
PLĂȚILE ȘI/SAU IMPOZITELE REȚINUTE
(PREVEDERILE ART. 92 DIN COD)**

23. Sumele impozitului reținut la sursa de plată conform art. 89, 90, 901 și 91 din Cod se achită la buget de către persoana care a efectuat reținerea în termen de o lună de la încheierea lunii în care au fost efectuate plățile în baza alin. (1) art. 92 din Cod. Modul de achitare a sumei impozitului reținut la sursa de plată este stabilit prin legislația în vigoare și actele normative aferente.

Conform alin. (6) art. 92 din Cod, prin derogare de la prevederile alin.(1) art. 92 din Cod, întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori TVA achită la buget impozitul, reținut conform art. 88-91 din Cod, nu mai tîrziu de 31 martie al anului următor anului fiscal de gestiune.

Impozitul pe venit, reținut la sursa de plată, se varsă la buget unității administrativ-teritoriale la locul de reședință al contribuabilului care efectuează aceste rețineri, dacă Legea bugetului de stat pe anul respectiv nu prevede altfel.

24. În baza alin. (2) art. 92 din Cod, dările de seamă fiscale privind veniturile achitate și impozitul pe venit reținut la sursa de plată se prezintă de către plătitorii veniturilor organului fiscal teritorial în termen de o lună de la încheierea lunii în care au fost efectuate plățile, cu excepția dării de seamă indicate la alin.(3) art. 92 din Cod, pentru care este prevăzut alt termen de prezentare.

În baza alin. (7) art. 92 din Cod, prin derogare de la prevederile alin. (2) art. 92 din Cod, întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori TVA prezintă, nu mai tîrziu de 31 martie al anului următor anului fiscal de gestiune, o dare de seamă fiscală unificată privind veniturile achitate și impozitul pe venit reținut la sursa de plată.

Conform alin. (3) art. 92 din Cod, persoanele care sînt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art. 89 alin.(1), art. 90 și 91 din Cod prezintă organului fiscal teritorial, în termen de o lună de la încheierea anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice sau juridice în folosul căreia au fost efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut. Această dare de seamă va include și datele despre persoanele și/sau veniturile scutite de impozitare prealabilă conform alin. (2) art. 89 și lit. a) alin.(2) art. 90 din Cod, precum și sumele veniturilor achitate în folosul lor.

În baza alin. (8) art. 92 din Cod, prin derogare de la prevederile alin. (3) art. 92 din Cod, întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de TVA prezintă, nu mai tîrziu de 31 martie al anului următor anului fiscal de gestiune, darea de seamă fiscală unificată prevăzută la alin. (3) art. 92 din Cod.

Potrivit prevederilor alin. (5) art. 7 din Cod întreprinderile, instituțiile și organizațiile care au filiale și/sau subdiviziuni în afara unității administrativ-teritoriale în care se află sediul central prezintă pentru acestea din urmă dări de seamă fiscale la organul fiscal teritorial în raza cărui se deservește reședința de bază a acestora.

În baza alin. (4) art. 92 din Cod, persoanele indicate la alin. (3) art. 92 din Cod sînt obligate, pînă la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, să prezinte beneficiarului acestor plăți informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, suma scutirilor

acordate conform art.33-35 din Cod, suma deducerilor prevăzute la art.36 alin.(6) și (7) din Cod, precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii.

25. Guvernul stabilește lista și forma documentelor solicitate conform art. 92 din Cod, precum și modul de completare a acestora.

[Pct.25 modificat prin HG1022 din 29.10.10, MO214-220/05.11.10 art.1134]